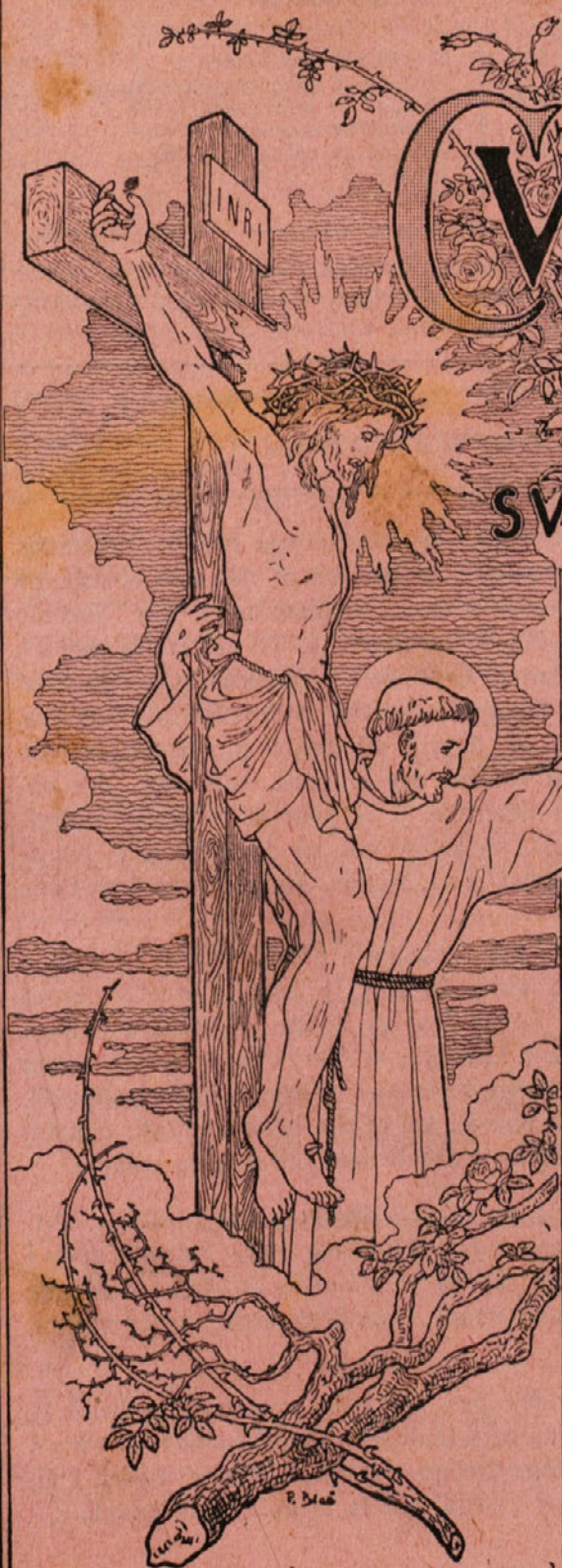

Poštnina v SHS plačana v gotovini.

CVETJE

z vrto
sv. Franciška

Časopis
za
naše verno
ljudstvo
zlasti
za ude tretjega reda.

S privoljenjem cerkvenih in
redovnih oblasti izdaja
franciškanska provincija sv. Križa.

XLII. tečaj.

9.-10. zvezek.

V Ljubljani 1925.

A. Slatnarjeva tiskarna v Kamniku.

Vsebina 9.—10. zvezka.

	Stran		Stran
Mali oficij blažene Device Marije	130	Serafska mašna družba	150
Asketična šola ali vadnica popolnosti	131	Spomini iz mislijskega življenja	152
Tretjerednikova priprava na smrt	135	Razgled po serafinskem svetu	157
Odpustki	138	Priporočilo v molitev	159
Cerkev sv. Frančiška Asiškega	146	Zahvala za uslišano molitev	159
Tretji red in njegovo delovanje v Monakovem (München)	148	Darovi	159

„Cvetje“ izhaja v začetku vsakega drugega meseca. Naročnina znaša za celo leto 10 Din. — Naslov za naročila: »Cvetje«, frančiškanski samostan v Ljubljani.

Književnost.

Življenja pot. Priročna knjiga za ude tretjega reda sv. Frančiška. To je novi tretjeredni molitvenik, ki smo ga že delj časa obetali, pa vam ga še le sedaj vsled nepričakovanih zaprek moremo dati v roke. Vsebino smo enkrat že naznanili; tu jo le z nova omenimo. 1. Tri najvažnija pisma o tretjem redu, veljavna za sedANJI čas. 2. O odpustkih, pravicah, veljavnih sedaj za tretji red. 3. Mali oficij M. B. z litanijami svetnikov treh redov sv. Frančiška. 4. Nekaj misli za premišljevanje ob dnevih odpustkov in vesoljnih odvez. 5. Razne molitve: dve jutranji in večerni, dve sv. maši, spovedne, dve obhajilni za pripravo in zahvalo, za odpustke in za pokojne. 6. Razne pobožnosti: o presv. Imenu in Srcu Jez., sv. križev pot, tri devetdnevnic, petnedeljska k ranam sv. Fr., trinajst torkov k sv. Antonu, šestnedeljska k sv. Lud., obrednik tretjega reda.

Vezati smo dali molitvenik v platno, usnje z erdečo obrezo in v usnje sè zlato obrezo. V platno vezan stane 20 Din., v usnje z erdečo obrezo 25 Din., sè zlato obrezo 30 Din. Po tej ceni ga dobite pri vodstvu tretjega reda v frančiškanskem samostanu v Ljubljani in Mariboru; v Novem mestu ga dobite le po 25 Din. lepo vezanega v platno. — Tiste, ki bodo molitvenik rabili, prosimo, naj nam ob priliki povejo, kaj bi bilo treba zboljšati, opustiti ali dostaviti, da bomo vedeli, kako bo treba ravnati pri drugem izdanju.

Mati vzgojiteljica. Vodilne misli krščanskega vzgojeslovja. Priredila učiteljica. — Druga predelana izdaja. Ljubljana 1925. Založila uprava dekliškega lista „Vigred“. — Knjiga obsega 95 strani in bo dobro služila ne samo materam, ampak tudi vsem, ki imajo opraviti sè vzgojo otrok in mladine. Zato jo toplo priporočamo.

J. O. Curwood: **Kazan**, volčji pes. Kanadski roman. Poslovenil P. V. B. 1924. Natisnila Jugoslov. tiskarna v Ljubljani. Ljudske knjižnice 19. zv. Stane 18 Din., vez. 30 Din. — Nam knjiga ne ugaja, ker je preveč krvi, klanja, ubijanja. Pozna se, da ni iz našega naroda in ne za naš narod.

CVETJE

XLII. tečaj. V Ljubljani, september - oktober 1925. 9.-10. zvezek.

Mali oficij blažene Device Marije.

Tretjerednikom je na prosto voljo dano, da molijo vsakidanko redovno molitev: ali mali oficij bl. Device Marije, ali pa 12 očenašev, zdravamarij, slava Očetu. Vender je gotovo, da sv. Cerkev želi, da bi molili mali oficij vsaj nekateri t. j. tisti, katerim čas pripušča opravljati to daljšo molitev in so zmožni opravljati jo, Te molitve naši tretjeredniki ne poznajo, ker latinsko ne znajo. slovenskega prevoda pa niso imeli.*) Sedaj ga imajo,**) in je odobren od škofijskega ordinarijata v Ljubljani.

Molitev: „mali oficij bl. d. Marije“ je lepa, krepka in izdatna molitev. Lepa je, ker je posneta natančno po cerkvenih molitvah, ki jih opravljajo duhovniki in redovniki v imenu sv. Cerkve. Te molitve so pravi tretjeredni brevir in ga opravljajo tudi razne ženske kongregacije živeče v samostanih n. pr. šolske sestre. Sestavljene so te molitve iz psalmov, častitljivih hvalospjevov in slavospjevov iz starega in deloma novega zakona, ki jih je navdihnil Sv. Dub sam in so odmevali iz ust pravičnih starega zakona in se glase še sedaj iz ust duhovnikov in redovnikov sv. Cerkve novega zakona. Da so te molitve lepe in vzvišene, sklepamo lahko že iz tega, ker jih je razodel Bog sam in hoče biti ravno po njih češčen. Poleg očenaša in zdravamarije ni molitve, ki bi psalme prekosila; tako polni so pobožnih misli in zdihljejev k Bogu. Razen psalmov obsega mali oficij še branje iz sv. pisma in stare cerkvene pesmi, ki so sestavljene večina iz svetopisemskih besed.

Pripoznamo, da je včasih nekatere teh molitev bolj težko razumeti, posebno za začetnike, pa bomo skušali polagoma posamezne težave pojasniti, koliker niso že pojasnjene v slovenskem prevodu.

Kedaj je ta mali oficij bl. D. M. nastal, je težko z gotovostjo dognati, ker so še sedaj trije različni oficiji M. B.: eden je daljši s tremi nokturni za razne Marijine praznike (Commune festorum B. M. V.), drugi je za sobote,

*) Prevod p. Adolfa Majerja iz l. 1885. nima škofijskega odobrenja in ga rabiti niso mogli.

***) Življenja pot, ki ga morete dobiti v franč. samost. v Ljubljani.

ki je že iz davna Mariji posvečen dan (Officium sanctae Mariae in sabbato). tretji je pa naš mali oficij bl. D. M. Vsi trije so še sedaj v brevirju.

Mali oficij je poveličevanje Marije v nebesih ko device, matere in kraljice. Nekateri (posebno Grki) zagovarjajo mnenje, da je te molitve sestavil sv. Janez Damascen († 730). Res je, da je ta velik Marijin častilec sestavil molitve v čast M. B. in jih je imenoval klicanje ali vzkliki (parakletika), pa iz teh ni nastal naš oficij, ampak moramo njegov vir iskati pri benediktinih na Montekasinu. Tem je papež Gregorij II. ukazal moliti oficij M. B. z drugimi molitvami brevirja. Sklepati smemo, da so ta oficij molili že v sedmem ali vsaj v osmem stoletju v samostanih benediktinov, okoli l. 1000 so ga pa molili tudi svetni ljudje. Nekateri pišejo, da ga je vpeljal sv. Peter Damijan, pa ni resnično, ker ga je ta le z nova vpeljal, ko so ga nekateri jeli opuščati. Sicer je ta sestavil neke molitve Mariji na čast, pa se ne zlagajo popolnoma z našim oficijem, četudi so mu precej podobne. Sicer so pa tudi drugi napravili v enajstem in dvanajstem stoletju več Marijinih molitev (psalter); najbolj znane so: psalter sv. Bonaventure, pa ti niso mali oficij M. B. Papež Urban II. je 1095. l. ukazal, naj razen redovnikov molijo mali oficij tudi svetni duhovniki poleg navadnega brevirja za Marijino pomoč v prvi križarski vojski proti Turkom. Papež Pij V. je v šestnajstem stoletju odredil, naj v koru molijo mali oficij, če pa brevirja ne opravljajo skupno v koru, pa da ga opravljati niso dolžni. Tako je ostalo do zadnjih časov vsaj nekatere dni v letu (na pepelnico), zdaj ta dolžnost ne veže več, odkar je Pij X. brevir na novo prirediti dal. Zasebno pa mali oficij še mnogi iz lastne pridnosti opravljajo in večina novejših kongregacij ga skupno opravljajo ko svojo redovno molitev.

Sv. Ludovik, francoski kralj in zaščitnik tretjerednikov, je molil mali oficij vsaki dan z otroci skupaj. Aleksander Haleški, velik učenjak našega reda, ga je opravljal po vsakem težjem delu. Opravljali so ga mnogi svetniki in svetnice: sv. Elizabeta Ogrska in Portugalska, sv. Birgita, sv. Frančiška Rimska, mnogi drugi znani, še več pa onih, katerih imen ne poznamo.

Molitev „mali oficij bl. D. M.“ je pri nas večini neznana, pa ni prav nič čudno, saj so do zadnjih desetletji zahtevali, naj se opravlja v latinskem jeziku. Slovenski prevod je prvi napravil in ga izdal še le l. 1885 p. Adolff Mayr, pa ta ni prišel mej ljudi, ampak je večina tiskanih pol ostala v knjižnici, odkoder so ga pred kratkim oddali za papir. — Če bi pa šli v kake druge kraje, n. pr. v Belgijo, bi pogosto na železnici naleteli na moše, ki brez strahu pred ljudmi opravljajo na svojem potovanju v kupeju mali oficij M. B. Mali oficij je mnogim isto, kar je nam sv. rožni venec; tako so ga nekateri navajeni.

P. KAJETAN KOGEJ:

Asketična šola ali vadnica popolnosti.

TRETJI DEL.

O sredstvih popolnosti.

(Dalje.)

7. Molitev mora biti vdana v božjo voljo.

Bogu moramo prepustiti, da nas po svoji previdnosti usliši, kaker njemu dopade. Vzor vdane molitve nam je Gospod sam, ki je molil na Oljiski gori: „Moj Oče, ako je mogoče, naj gre ta kelih mimo mene,“ a takoj vdano pristavi, „vender ne, kaker jaz hočem, ampak kaker ti.“ (Mat. 26, 39).

Vdan v božjo voljo je bil evangeljski gobavec, ki je prosil: „Gospod, če hočeš, me moreš očistiti“ (Luk. 5, 12). Ko bi gobavec naravnost zahteval zdravje, rekoč: Gospod, očisti me, je vprašanje, ali bi bil tako hitro in tako popolnoma ozdravljen? Naša vdanost v božjo voljo mora biti popolna; ne gre, da bi predpisovali Najvišjemu, kedaj in kako naj nas usliši.

Sv. Frančišek Sal. piše: „Mi ne smemo terjati od Boga, da bi prejeli ta ali oni dar, na tem ali onem kraju, na ta ali oni način, v tem ali onem času. Naša prošnja in zahteva bodi splošna. Bogu ne smemo nič ukazovati, kaker se tudi ne spodobi za nevednega in omamljenega bolnika, da bi zvedenemu zdravniku predpisoval, kakšna zdravila naj mu da.“

Neki puščavnik, ki je v svojem vrtu gojil zelenjavo, je neprestano molil za dež, ker se mu je zdelo, da je potreben mladim rastlinam. In glej, deževalo je. Kmalu nato je prosil za lepo vreme, in zgodilo se je po njegovi volji. Tako je dolgo časa dobival za svoj vrtič tako vreme, kaker si ga je želel. Pa rastline niso vspevale. Spočetka je mislil, da je to leto letina sploh slaba; ko je pa obiskal svojega tovariša v puščavi, in je videl njegov vrt v najlepši rasti, je prijatelju potožil svojo nezgodo s pristavkom: „In vender sem imel vsakikrat tako vreme, kakršnega sem prosil.“ Tovariš odgovori: „Mislim, da te je Bog kaznoval, ker si mu takorekoč določeval, kakšno vreme naj ti pošlje, pozabil si pa na vdanost v božjo voljo“ (Zollner. Predg. 1874 S. 721). Ne naša, marveč božja volja naj se vselej zgodi in naj bo hvaljena vsaki čas!

Bog je obljubil, da nas hoče uslišati, toda ne brezpogojno.

Sv. Pismo zagotavlja, da nas Bog hoče uslišati v naših zadevah, toda pod gotovimi pogoji.

Taki pogoji so:

1.) Tisto, za kar prosimo t. j. predmet naše molitve, se mora strinjati z božjo voljo, služiti mora v božjo čast in v blager neumrjočih duš. Prvi pogoj, da se naša volja vjema z božjo voljo, to zahteva božje veličanstvo, drugi pogoj, da nam je v dušno korist, to terja božja dobrotljivost. Iz tega vzroka

moramo Bogu prepustiti, kedaj in kako nas hoče uslišati. Tako je tudi boljše, zakaj kaj dobrega moremo pričakovati od naše kratkovidnosti in lastne prevzetnosti? (Hasenöhr I. S. 505).

2.) Če je predmet kakšna časna dobrot, o kateri ne vemo, ali je res Bogu na čast in nam v zveličanje, v tem slučaju nas je Jezus sam učil vdanosti v božjo voljo, tako z besedo, kaker sè zgledom. Z besedo nam je naročil moliti: „Zgodi se tvoja volja, kaker v nebesih tako tudi na zemlji;“ sè zgledom na Oljiski gori. Gospod je resno želel, ko je sè solzami v očeh prosil Očeta, naj gre mimo njega grenki kelih trpljenja. Gotovo je imel, ko božji Sin, tudi pravico, da Oče usliši njegovo molitev in vender je povdaril v svoji molitvi besede: „Ne moja, ampak tvoja volja naj se zgodi“ (Luk. 22, 42).

Pobožen bolnik je prišel na grob sv. Tomaža škofa kènterbereskega (Canterbury) in je prosil Boga, naj mu podeli zdravje na prošnjo svetnikovo. Bog ga je uslišal, pri priči je ozdravel, in vesel se je vrnil na svoj dom. — Naslednji praznik pa sliši pri pridigi, kako mora kristjan udan biti v božjo voljo in moliti: „Gospod, dodeli mi to ali ono, če je po tvoji sveti volji in če mi služi za nebesa.“ Mož se nemudoma vrne na svetnikov grob in ondi prosi, naj se nad njim spolni le božja volja, zakaj če mu ni v dušno zdravje, iz srca rad zopet sprejme prejšnjo bolezen. Bolezen se je povrnila, na nji je tudi umrl.

Slične naj bodo tudi naše molitve, naj vselej vlada nad nami božja volja; naj se z nami zgodi to, kar Bog hoče in kaker Bog hoče.

3.) Taka vdanost v božjo voljo je posebno takrat na mestu, kedar nas moti skušnjava, da ne bi radi podvrgli svoje volje božji volji, ampak Boga nekako hoteli prisiliti, da nas usliši. Taka molitev ne bi bila Bogu všeč, ž njo bi ga več ali manj žalili. Bog bi nas mogoče za kazen res uslišal, kar bi drugače odbil ne ravno na škodo našega zveličanja.

Bila je mati, ki je sè silo prosila za otrokovo zdravje. Župnik ji je svetoval, naj raje moli, da se zgodi božja volja. Vsa užaljena zavpije: „Ne, to ne sme biti; moja volja se mora zvršiti,“ in v tem zmislu je nadaljevala svojo molitev. Otrok je res okreval, živel je hudobno, končal je pa na vislicah. Koliko bolj srečen bi bil ta človek, ko bi bil umrl v svoji mladosti! Glej, kako dobra je vdanost v božjo voljo tudi v težkih rečeh, zakaj Bog vidi v bodočnost. (Spirago Volksk. III. S. 144.) Kako prav bi bila storila ta mati in tudi mi ž njo, ke bi v takih slučajih sledili nauku Tomaža Kempčana in pobožno govorili: „Gospod, ti veš, kako je najbolje; stori to ali ono, kaker ti hočeš in daj mi kar hočeš, koliker in kedar ti hočeš.“ (III. 15).

4.) Vdanosti v božjo voljo je potreba tudi tedaj, kedar bi radi imeli čutno pobožnost in notranjo tolažbo v molitvi. Če smo resnično vdani, bomo svojo molitev nadaljevali v vsakem slučaju, naj že čutimo kake nadnaravne sladkosti ali pa spremlja našo molitev nadležna duhovna suhota in kakeršnokoli dušno nerazpoloženje.

Zapomnimo si pa dobro, da Bogu nismo nič manj všeč v takih težavah duše, kaker takrat, kedar pri molitvi okušamo nadnaravni mir in notranje veselje. Duhovni boj, ki ga moramo pri molitvi bojevati vsled vednega pri-

tiska bodisi duhovne zoprnosti, bodisi nadležne raztresenosti, je pred Bogom velike vrednosti; tako opravljena molitev Gospodu še bolj ugaja in je nam še bolj zaslužljiva, kaker ona molitev, ki bi jo opravili sè vsemi sladkostmi, tolažbo in veseljem (Geistessch. I. 181—182).

Naše molitve naj bodo popolnoma vdane!

Priznati moramo, da nas taka otroška vdanost pri molitvi veliko stane. Naša nepotrpežljivost, naša trma, naš napuh, vse se vzdiguje zoper popolno vdanost naših molitev v božjo voljo. Dobro je, če se včasih vprašamo, če molimo z udanim srcem, ali pa mogoče s prevelikim nemirom, nasiljem ali naravnost predržno. Da boš mogel vdano moliti, išči pri molitvah le božjo čast in imej živo vero. Če iščeš le Bogu dopasti, bo tvoja molitev dobra, zakaj tvoja volja je tedaj združena z božjo voljo. Kar boš prosil, boš dosegel, ker ne boš druzega prosil, razen to, kar Bogu dopade.

8. Molitev mora biti stanovitna.

Prav velikega pomena pri molitvi je stanovitnost. Kedaj pa molimo stanovitno? Katekizem odgovarja: „Stanovitno molimo, kedar ne nehamo moliti, četudi nas Bog precej ne usliši.“ Jezus terja, „da nam je treba vedno moliti in se ne naveličati“ (Luk. 18, 1).

Kaker vedno dihamo in ne nehamo dihati do smrti, tako se tudi ne smemo naveličati moliti. V tem oziru moramo biti podobni večni luči v cerkvi, ki dan in noč gori pred tabernakeljnom.

Tudi apostol narodov spodbuja vernike k vstrajni molitvi, rekoč: „Molite brez prenehanja“ (I. Tesal. 5, 17). Sv. Alfonz piše: „Kedor Boga ljubi, ga najde zmirom in povsod.“ Kedor stanovitno moli, on doseže od Boga vse. Stanovitna molitev nas dela spremljevalce nebeškega kralja in ko taki vse dosežemo.

Lep zgled stanovitne molitve je kananejska žena. Slišala je namreč, da je Jezus prišel v njen kraj; namah je šla za njim in je zavpila: „Usmili se me, Gospod, sin Davidov! moja hči veliko trpi od hudega duha.“ Toda ni ji odgovoril nobene besede. Ker ne neha vpiti, pristopijo učenci in prosijo za njo; toda zastonj, Jezus jih zavrne rekoč: „Poslan sem le k izgubljenim ovcam Izraelove hiše.“ Ona pa je prišla in padla predenj govoreč: „Gospod pomagaj mi!“ Odgovoril je: „Ni prav jemati kruh otrokom in ga metati psom.“ — Človek bi mislil, da se bo žena dala oplašiti in bo odstopila od svoje prošnje. Pa je ravno nasprotno storila. Polna zaupanja in srčne stanovitnosti odgovori: „Da, Gospod; pa tudi psički jedo od drobtinic, ki padajo z mize njih gospodarjev.“ Tedaj ji je Jezus rekel: „O žena, velika je tvoja vera. Zgodi se ti, kaker želiš. In njena hči je bila zdrava od tiste ure.“ (Mat. 15, 21—28).

Ako bi se bila ta mati prestrašila navidezne trdote Jezusove in bi bila nehala prositi, ne bi bila nič dosegla; ker je pa vstrajala v molitvi, je bila

nje prošnja uslišana. Kananejska žena, sicer paganka, nam je nedosegljiv zglede stanovitne molitve.

Kornelij a Lapide, razlagavec sv. pisma je mnenja, da Gospod hoče, naj bomo stanovitni v molitvi tja do drznosti. V spomin, pravi, si je treba poklicati evangeljskega prijatelja, ki je prišel v pozni noči prositi prijatelja. Mož ni odjenjal, akoravno prijatelj v hramu ni bil pripravljen takoj vstati in vstreči njegovi želji. Slednjič ga je le spravil po koncu in dosegel, kar je hotel.

Tako tudi mi, če nismo precej uslišani, ne smemo odjenjati, držeč se Jezusovega opomina: „Vse, karkoli prosite v molitvi, ako verujete, boste prejeli“ (Mat. 21, 22). „Prositi in se vam bo dalo, iščite in bote našli, trkajte in se vam bo odprlo“ (Luk. 11, 9).

Glede na stanovitnost in nadležnost v molitvi, je prav dobro posnemati berače, ki ne nehajo stati pri vratih in prositi, dokler dobe zaželjeni dar.

Zakaj moramo stanovitno moliti?

Med dobrimi deli, ki nam pomagajo v nebesa, zavzema prvo mesto molitev. Brez milosti božje ne moremo nič; sami od sebe ne moremo niti ene dobre misli obuditi, kako bi torej mogli dovršiti vse one velike pogoje, ki jih hoče od nas delo našega zveličanja, ako sè svojimi molitvami ne gahnemo božjega Srca? Če smo tako srečni, da živimo v prijateljstvu z Bogom, nam je vendar molitev vsaki čas potrebna. Tudi v stanu milosti božje smo in ostanemo ljudje, in ko takim nam lahko slehrni hip spodleti in globoko pademo. Na to merijo besede apostolove: „Kedor stoji, naj gleda, da ne pade.“

Sv. Alfonz piše: „Nekatere hoče Bog uslišati precej, ko prvič prosijo, druge pa še le, ko v tretjič prosijo. Ker pa ne vemo, kolikokrat hoče Bog, naj prosimo, da nas bo uslišal, ga moramo vedno prositi milosti, katere bi radi prejeli. — Stanovitnost v dobrem je pa, kaker uči sv. trident. zbor, posebna milost božja, katere ne moremo nikaker zaslužiti. Sv. Avguštin pravi, da si moremo stanovitnost le zaslužiti z molitvijo. „Kedor hoče prejeti milost stanovitnosti do smrti in se zveličati, on mora vedno prositi Boga za njo,“ pravi sv. Tomaž Akv. „Ni zadosti,“ piše kardinal Belarmin, „enkrat ali malokedaj prositi za milost stanovitnosti, vsaki dan je treba prositi, da jo bomo dobili vsaki dan.“ Tisti dan, ko ne bomo molili, bomo padli v greh in jo zgubili.“ (Nevesta Kr. str. 412—413)

Kar smo rekli o milosti svete stanovitnosti, velja tudi o čednostih in vseh duhovnih darovih. Stanovitno moramo za nje moliti, da jih pridobimo in se v njih vtrdimo. Še celo za časne dobrote je, treba prositi v stanovitni molitvi.

Molimo torej stanovitno po priznanem reku: „Molitev prosi, stanovitnost pa prejme.“ Naj ne mine dan, v katerem ne bi molili za stanovitnost v dobrem. — Človek je božja stvar, zato ga hvalimo za vse nadnaravne in naravne darove; človek je odvisna stvar, brez božje pomoči bi se pogubili; človek je slabotna stvar, izpostavljeni smo dušnim in telesnim nevarnostim in hudim skušnjavam, katerih brez molitve nikaker ne moremo zmagati. Od tod opomin sv. Pavla: „Bodite stanovitni v molitvi“ (Kol. 4, 2).

Kako moramo stanovitno moliti?

Ko so apostoli pričakovali Sv. Duha, so se nanj pripravljali v stanovitni molitvi. Nič se niso ukvarjali z vprašanjem, kateri dan jim bo Zveličar poslal Sv. Duha. Sklenili so toliko časa moliti, dokler se izpolni Jezusova obljuba. Njih stanovitnost je bila deseti dan obilno poplačana.

Ali naša molitev zasluži ime stanovitne molitve? Ali ne stavimo pri molitvi Bogu vsaj na tihem kakih pogojev, pod katerimi naj nas usliši? In če nismo namah uslišani, ali se ne prepustimo malosrčnosti ali celo nehamo moliti? Tu tiči vzrok, zakaj tako malo dosežemo!

Če je že število tistih kristjanov neznatno, ki se v skušnjavah in bridkosti vselej zatekajo k molitvi, koliko manjše je še le število onih, ki srčno vstrajajo v molitvi, četudi niso precej uslišani.

Ko je sv. Avguštin ko mladenič zagazil na kriva pota in celo v krivo vero, je njegova blaga mati sv. Monika zanj molila dan in noč. V svojih srčnih stiskah je iskala sveta in pomoči pri nekem pobožnem škofu. Ta mož ji je poln sočutja rekel: „Pusti ga! Čas njegovega spreobrnenja bo odločil Bog sam. Ti pa pojdi in moli naprej. Nemogoče je, da bi se pogubil sin, za katerega mati toliko joče in moli.“ In glej, stanovitna molitev pobožne matere ni bila zastonj, solze ji niso leta in leta zastonj kapale na skrbno materino lice, še pred smrtjo je doživela, da je sv. Cerkev sprejela v svoje naročje Avgušтина, ki je kot veleum še danes njen ponos in dika (Krönes Lex. VI. 286). Sv. Monika je 18 let vstrajala v molitvi in kako zelo je bila poplačana njena stanovitnost. — Posnemajmo to sveto mater! „Delajmo kaker otroci, ki ne nehajo kričati, dokler dosežejo, kar želijo“ (Sv. Ciril). Trditi smemo, da bo dobra molitev, ne glede na našo vrednost, na zadnje vselej uslišana, če le stanovitno molimo. Sv. Hilarij je bil prepričan, da zavisi uslišanje naše molitve le od naše stanovitnosti, zato moramo tako dolgo moliti, da nas Bog blagovoli uslišati.

(Dalje prih.)

P. MAVRICIJ O. CAP.

Tretjerednikova priprava na smrt.

(Vodilo II. 7.)

edovno vodilo pravi: „Kedor ima pravico za to, naj ob svojem času glede svojega premoženja naredi oporoko.“ S to zapovedjo opominja sv. Frančišek tretjerednike, naj pravočasno vredijo svoje svetne zadeve, da se potem laglje posvetijo bogoljubnemu življenju in se pripravljajo na smrt. Oporoka namreč odtrga človeka od zemeljskih stvari in ga spominja na smrt in večnost. Ta spomin

na smrt zelo vpliva na naše mišljenje in je važen za vsakega človeka, posebej pa še za tretjerednika.

Kako se moramo na smrt pripravljati?

Smrtna ura je najimenitniša in najvažniša ura celega našega življenja, saj se v ti uri odloči, ali bomo po smrti na veke srečni ali nesrečni. Zato je naša sveta dolžnost, da se na svojo smrt dobro pripravimo, da bomo nekoč srečno umrli in se v milosti božji preselili v večnost.

Najboljša priprava na smrt je pošteno, krščansko življenje. Pregovor pravi: „Kakršno življenje, taka smrt.“ Če si človek celo svoje življenje prizadeva pošteno in krščansko živeti, bo tudi srečno umrl, ker Bog gotovo ne bo zápusil svojih zvestih služabnikov v najodločilnišem trenutku na zadnjo uro. Kedor pa večji del svojega življenja v grehih preživi in noče nič slišati o poboljšanju in spreobrnjenju, navadno tudi v grehih umrje. Mnogi so mislili, da se bodo ob smrtni uri spokorili in spovedali, pa jih je smrt prehitela ter jih pobrala v grešnem stanju. Zato je najbolj pametno, da smo zmirom brez smrtnega greha in zmirom na smrt pripravljani. Če bi pa kedaj po nesreči padli v smrtni greh, pojdemo hitro k sv. spovedi in si očistimo svojo vest. Prizadevajmo si, da bomo zmirom živeli v milosti božji, potem bomo nekoč tudi v milosti božji srečno umrli.

Izvrstna priprava na srečno zadnjo uro je spomin ali večkratna misel na smrt. Bog sam nas opominja: „V vseh svojih delih se spominjaj svojih poslednjih reči in vekomaj ne boš grešil“ (Sir. 7, 40). Dokler bomo pridno mislili na smrt, bomo tudi mogli premagovati skušnjave, natančno spolnjevati božje zapovedi, živeti v posvečujoči milosti božji in se tako dobro pripraviti na smrt.

Mislimo na svojo smrt vsaki večer, ko gremo k počitku in se vprašajmo: ali sem pripravljen na smrt? Kam bi prišla moja duša, ako bi me Bog poklical na sodbo nocoj? Mislimo na smrt, kedar se pripravljamo na sv. spoved in opravimo jo tako, kaker da bi bila zadnja v našem življenju. Spomnimo se na svojo smrt, kedar se nam naznani, da je umrl ta in oni tretjerednik. Mislimo na svojo smrt, kedar gremo mimo pokopavališča in recimo: glej, tukaj boš morda kmalu počival tudi ti. Ako se bomo prav pogosto spominjali svoje smrti, se bomo gotovo na njo tudi dobro pripravili.

Najbolj živo se pa človek spominja svoje smrti, če napravi oporoko. Pri tem mu namreč neki notranji glas kliče, da bo treba morda kmalu umreti, ker „ne vemo ne dneva ne ure“ (Mat. 25, 13), kedar nas bo Gospod poklical sè sveta. Ker je oporoka izvrstna priprava na smrt, zato pa naroča redovno vodilo tretjerednikom, naj jo pravočasno napravijo. Če bi se kateri tretjerednik tega branil, bi bilo to znamenje, da je še preveč navezan na pozemeljske stvari in da še ne mara nič slišati o svoji smrti. To pa za tretjerednika ne bi bilo lepo spričevalo.

Sv. Frančišek je imel važne razloge, da je tretjerednikom predpisal pravočasno oporoko.

Prvi razlog je bil gotovo ta, da bi noben tretjerednik ne umrl brez oporoke in dal tako povod, da bi se dediči po njegovi smrti prepirali. Če umrje kedo brez oporoke, nastanejo večkrat med sorodniki hudi prepiri, velika sovraštva in dolgotrajne tožbe. Vse to je hotel sv. Frančišek preprečiti.

Drug razlog, zakaj ne smejo tretjeredniki odlašati svoje oporoke na pozno starost, ali na čas hude bolezni, je ta, ker smrt lahko nepričakovano pride in ker je bolan človek več ali manj nezmožen napraviti pravično oporočo. Za oporočo je treba treznega in vsestranskega prevdarka. To pa je mogoče le tedaj, če je človek popolnoma zdrav in pri pravi pameti.

Oporoka je zelo važna zadeva, ki tiče tudi vest. Bog bo zahteval odgovor tudi od oporoke. Čeprav vsaki tretjerednik slobodno lahko razpolaga sè svojim premoženjem kaker sam hoče, se je vendar pri tem treba ozirati na dolžnosti ljubezni in pravičnosti. Tretjeredniki, ki imajo nepreskrbljene otroke in družino, so dolžni premoženje zapustiti svojim otrokom. Dovoljeno jim je pa dati za sv. maše ali v kak dober namen, da poskrbijo za pokoj svoje duše. Tretjeredniki pa, ki nimajo nobenih otrok in sploh nikogar, kateremu bi bili dolžni zapustiti svoje premoženje, se morajo varovati dveh napak. Napačno bi bilo, če bi večji del ali pa vse svoje premoženje zapustili samo za dobre namene, na svoje uboge in potrebne sorodnike bi pa čisto pozabili. Še bolj napačno bi pa bilo, če bi kedo zapustil večji del ali pa vse svoje premoženje bogatim sorodnikom, na svojo dušo in na dobre namene bi pa čisto pozabil. Tretjeredniki, ki nimajo otrok in ubogih, potrebnih sorodnikov, bi lahko največ darovali za dobre namene.

Mej vsemi dobrimi deli pa mora biti tretjeredniku njegov tretji red najbolj pri srcu, saj je ta zares krščansko dobrodelno društvo, ki podpira poštene in domače uboge. Poleg tega pa v mnogih skupščinah daje opravljati vsaki mesec eno ali več sv. maš za žive in mrtve ude. Spodobi se torej, da se tretjeredniki pri svojih oporokah spomnijo tudi tretjega reda. Nikaker ni prav, če se bogatejši tretjeredniki, ki nimajo ne otrok, ne ubogih sorodnikov, nič ne spomnijo v oporoki tretjega reda. Ta nikedar ne pozabi na svoje dobrotnike, ampak moli pri vsakem redovnem shodu za nje: „Povrni milostno, Gospod, vsem, ki nam zavoljo tvojega imena kaj dobrega store, z večnim življenjem.“

Redovno vodilo opominja tretjerednike, da morajo kmalu po svojem vstopu v tretji red napraviti oporočo ali testament. Če ima tretjerednik spisan testament, se gotovo večkrat spominja svoje smrti, se ob tem spominu še bolj posveti bogoljubnemu življenju in se lepo pripravlja na svojo smrt. Takemu tretjeredniku podeli Bog milost srečne smrti, kar je za vsakega človeka največja milost.

P. MARIJAN ŠIRCA:

Odpustki.

Po novejšem izdanju nemške knjige: »Kristljan pri spovedi«
spisal P. Fruktuoz Hockmaier R. S. Fr.

Náša dolžnost je, božji pravičnosti zadostiti za storjene grehe s tem, da opravimo pri spovedi naloženo pokoro. To zadoščenje pa pravičnemu in svetemu Bogu redkokrat popolnoma zadostuje. Popolnoma bi zadostovali le takrat, če bi bila naložena spokorna dela množini in velikosti storjenih grehov popolnoma primerna. Večinoma ostajamo po dovršeni spovedni pokori še božji dolžniki. Tudi prostovoljna spokorna dela, n. pr. molitev, post, miloščina itd. navadno še ne obrodijo popolnega zadoščenja. Ravno tako je navadno tudi s potrpežljivim prenašanjem trpljenja in britkosti. Bog nam mora radi svoje svetosti in pravičnosti naložiti prej ali slej časne kazni, katere moramo prestati ali na svetu ali pa enkrat v vicah.

Pri ti naši nezmožnosti, da bi božji pravici popolnoma zadostili, nam prihaja Bog sam s svojo dobrotljivostjo na pomoč. Po sveti Cerkvi nam ponuja sredstvo, s katerim se moremo na razmerno lahak način osloboditi časnih kazni za naše grehe; to sredstvo so odpustki.

1. Kaj je odpustek?

1. Odpustek je odpuščenje časnih kazni, katere nam, ne glede na odpuščene grehe, še ostanejo. Za te moramo zadostiti ali tukaj na svetu ali pa po smrti v vicah. To odpuščenje deli sv. Cerkev zunaj svete spovedi. Oblast odpuščati časne kazni je dobila Cerkev od Jezusa Kristusa, ki je rekel Petru: „In dal ti bom ključne nebeškega kraljestva. In karkoli boš zavezal na zemlji, bo zavezano v nebesih, in karkoli boš razvezal na zemlji, bo razvezano v nebesih“ (Mat. 16, 19). Tako je dobil Peter in v njem njegovi nasledniki ko poglavarji sv. Cerkve oblast vse odstraniti, tudi zadnjo zapreko, katera bi nam ovirala vstop v nebeško kraljestvo. Zadnja taka ovira vstopa v nebesa pa so časne kazni, katere moramo za svoje odpuščene grehe prestati.

Kaker ima torej Cerkev oblast odpuščati grehe in večne kazni, tako ima tudi oblast in pravico odpuščati časne kazni za grehe. O kako velika in neomejena je ta moč svete Cerkve, da nam more nebesa odpreti in nas mej blažene vpeljati. Celo zadnji zadržek, ki nam zadržuje začasno vstop v nebesa, nam more odstraniti!

To pa more storiti zato, ker ima v varstvu neizmerni zaklad Jezusovih zaslug (zadoščenja njegovega) in svetnikov. Kristus je za naše grehe ne samo zadostno, ampak čezmerno zadostil. Tudi svetniki so v svojem življenju božji pravici več zadostili in več storili, kaker so bili za svoje grehe dolžni. Iz tega čezobilnega zadoščenja Kristusovega in svetnikov jemlje sv. Cerkev, kedarkoli kak odpustek podeli. Ona vzame pri podeljenju od-

pusitka iz prebogatega zaklada zadoščenj Kristusovih in svetnikov in ponudi to božji pravici v spravo za grehe in zadolženje ljudi.

Bog pa pogleda ta zadoščenja Kristusova in svetnikov, katera mu Cerkev ponudi, tako kaker da bi bili mi sami to storili. Zadovolji se s tem nadomestivnim zadoščenjem in nas odveže od dolžnosti in potrebe zadostiti za storjene grehe, katerih časne kazni so bile tako odpuščene.

2. Celo v vice segajo preobilna zadoščenja Jezusova in svetnikov. Zato, ker spadajo tudi tam nahajajoče se duše „v občestvo svetih“. Zato morejo tudi uboge duše v vicah postati deležne cerkvenih odpustkov. Te pravice, nameniti odpustke tudi tem ubogim dušam se je Cerkev vedno posluževala. Tako stoji v novejših cerkvenih odločilih (kanon 930 cerkv. prava) da se more vse odpustke ponuditi Bogu za uboge duše v vicah, in prositi ga, naj jih sprejme, ako ni morda pri tem ali drugem odpustku kaj nasprotnega odločeno, t. j. da se ta ali oni odpustek ne more obrniti dušam v vicah v korist.

Ako pa hočemo kateri odpustek dušam v vicah v prid dobiti, tedaj moramo za odpustek predpisane pogoje izvršiti z izrečnim namenom, naj Bog tega ubogim dušam v korist nakloni, ali več dušam ali samo eni. Ni pa potrebno pri vsakem odpustku posebej tega namena obuditi; zadostuje, n. pr. pri jutranji molitvi, ako tedaj rečemo, naj bodo vsi ali nekateri odpustki, katere bi mogli ta dan dobiti, ubogim dušam v korist.

* * *

Misel, da spadajo tudi duše v vicah v „občestvo svetih“, in da jim moremo v njih trpljenju pomagati, nagiba pobožne kristijane, da darujejo za nje molitve in dobra dela, da jim ublažijo in krajšajo njih trpljenje. Da, mnogi skušajo svojo sočutno in usmiljeno ljubezen do pokojnih z nekim junaškim dejanjem pokazati, tako namreč, da jim pomagajo ne samo v posebnih slučajih s tem, da darujejo odpustke, molitve in dobra dela, marveč da jim na neki način vse svoje delo in življenje žrtvujejo. Darujejo jim vse odpustke, katere bi mogli v svojem življenju za se dobiti, kaker tudi vrednost zadoščenja vseh dejanj svojega življenja, in tudi priprošnje, katere bodo za nje same po njihovi smrti opravljene. Vse to darujejo božjemu Veličanstvu za uboge duše.

To pobožno vajo imenujemo

Junaško dejanje ljubezni.

Sveta Cerkev je to odobrila in je tistim, ki tako trpečim dušam pomagajo, podelila različne odpustke in duhovne dobrote. (Točneje o tem sledi ob koncu tega poglavja).

Ker je junaško dejanje ljubezni nekaj popolno prostovoljnega, bi ga mogli tudi nepopolniše obuditi. Nihče nam ne more braniti to dejanje tako obuditi, da prej imenovane odpustke, vrednost zadoščenja svojih dobrih del in priprošnje ne darujemo v polnem obsegu, marveč samo de-

lo ma dušam v vicah v prid. Seveda zgubi s tem to dejanje ljubezni na svoji zaslužljivosti in sicer po meri omejitve. Tudi odpustkov, katere je sv. Cerkev za obujenje dejanja ljubezni dovolila, ne bi bilo mogoče v takem slučaju dobiti. Le glede popolnega odpustka ob smrti uri, katerega moremo tedaj dobiti, je izjema. Če tega ne obrnemo v prid ubogim dušam, smo vendar deležni teh od sv. Cerkve podeljenih odpustkov in duhovnih dobrot dejanja junaške ljubezni.

Tudi ni potrebno zadostivno vrednost svojih dobrih del, kaker tudi odpustke, vedno ubogim dušam splošno nameniti; to morem po svoji volji nameniti eni sami ali več dušam v vicah. Lehko torej pomagaš kljub tega dejanja ljubezni onim pokojnim, do katerih imaš posebne dolžnosti, n. pr. starišem in drugim.

Utegnil bi kedo vprašati: „Kaj pa, ako obudim junaško dejanje ljubezni, ali morem potem še kaj za svoje lastno zveličanje storiti?“ — Gotovo moreš in še prav mnogo. Vsako dobro delo ima namreč trojni sad ali trojno vrednost: vrednost zasluženja, vrednost prošnje ali uslišanja v kaki zadevi, in vrednost zadoščenja. S katerimkoli dobrim delom, n. pr. z molitvijo, zatajevanjem, ali dejanjem ljubezni do bližnjega, si moremo dobiti najprej zaslugo ali plačilo za nebesa, da je le izvršimo v stanu milosti božje; nadalje moremo biti uslišani v kateri telesni ali dušni zadevi, ko prosimo za se ali za katerega drugega; tretjič moremo s tem dati zadoščenje za svoje grehe ali za grehe drugih, in zaslužene kazni skrajšati. Kedor tedaj obudi junaško dejanje ljubezni, ta ne žrtvuje celega sadu svojih dobrih del ubogim dušam, ampak samo sad zadoščenja ali sprave. Vrednosti zasluge in prošnje (t. j. vslišanje v kaki zadevi) ne odstopi dušam v vicah.

Zato moreš vkljub obujenju junaškega dejanja ljubezni sè svojimi dobrimi deli za se in za druge Boga prositi, kar želiš doseči. Moreš torej n. pr. sv. obhajilo Bogu darovati, da zadobiš ali za se ali za katerega drugega kako milost; lahko se zatajuješ ali si kaj odrečeš, ali greš na božjo pot ali opraviš kako dejanje ljubezni do bližnjega, da bi te Bog v tvoji zadevi uslišal, ali da bi pomagal bližnjemu.

Tako ti ostane kljub junaškega dejanja ljubezni zasluženje za vsa dobra dela, t. j. sè vsakim dobrim delom, katero opraviš v stanu milosti božje, se ti pomnoži posvečujoča milost, in tako dosežeš tudi pomnoženje blaženstva v nebesih. Zasluga tvojih dobrih del ostane tvoja, te ni mogoče odstopiti nikomer.

Junaška ljubezen, s katero si odstopil zadostilno vrednost vseh svojih dobrih del v življenju in vse prošnje za te po smrti, je zopet sama na sebi dobro delo, katero ti prinese obilno zasluženja in bogato plačilo v nebesih. Na tak način si pridobiš pri vseh svojih dobrih delih dvojno zasluženje: prvič za dobro delo samo na sebi, drugič pa za junaško ljubezen, katero izkažeš ubogim dušam. — Ako se moreš torej odločiti za junaško dejanje ljubezni, ne boš sicer mogel sè svojimi dobrimi deli in z dobljenimi odpustki zadostiti za svoje lastne časne kazni; vendar ti bo žrtev ljubezni in usmiljenja, skazana ubogim dušam, neprestano množila posvečujočo milost božjo

in v isti meri nebeško blaženstvo. Moral boš morebiti na svetu več kazni božjih prenesti in več časa v vicah trpeti ali „krona pravice, katero ti bo Bog dal na dan plačila“ (2. Tim. 4, 8), bo zato svetlejša in tvoj prestol v nebesih bo toliko bližje božjega trona. „Kateri sè solzami sejejo, bodo z veseljem želi“. (Psl. 125, 6.)

Junaško dejanje ljubezni za uboge duše moreš po volji kedarkoli hočeš preklicati, ker' ne veže pod nobenim grehom. (Kongregacija za odpustke 20. febr. 1907).

* * *

3. Za žive, t. j. za druge ne moremo dobiti odpustkov. Vender pa moremo obrniti njim v prid zadoščenje, katero opravimo božji pravici sè svojimi dobrimi deli in jim tako pomagati skrajšati njih časne kazni za grehe. Seveda, kedor je napravil junaško dejanje ljubezni, je že daroval zadostilno vrednost svojih dobrih del ubogim dušam v vicah, zato ne more več tega živim v prid obrniti.

2. Popolni in nepopolni odpustek.

1. Ako se z odpustkom odpuščajo vse časne kazni za grehe, je to popolni odpustek. Kedor dobi res v polni meri popolni odpustek in ne samo deloma, zadobi tako popolno oproščenje vseh časnih kazni, kaker če bi bil ravnokar krščen. In če v tem blaženem stanu umrje, so mu nebesa odprta in pride takoj do vživanja in presrečnega gledanja božjega.

2. Ako se pa s katerim odpustkom odpušča samo del časnih kazni, tedaj je to nepopolni odpustek. Da sv. Cerkev pove, koliko kazni se tako odpušča, se poslužuje takih izrazov, kaker jih je rabila v starih časih, ko je bila navada nalagati ostre pokore, ki so trajale več dni, več tednov, mesecev ali let. Tako podeljuje n. pr. odpustke ene kvadragene (spokorni čas 40 dni) — ali 7 kvadragen, ali 100 dni, odpustek enega leta, 7 let in slično. S tem hoče sv. Cerkev reči, kedor dobi tak odpustek, temu se iz za slug (zadoščenj) Kristusovih in svetnikov odpušča toliko časnih kazni, za katere bi sam osebno zadostil, ako bi se v imenovanem času tako strogo pokoril, kolikor jih je bilo to v prvih stoletjih krščanstva predpisanih, (ali koliker so iste zadostile).

3. Ako kedo za popolni odpustek predpisana dela opravi, pri tem pa kak mali greh ne obžaluje, ali ako se nagnjenju (ali vdanosti) do malega ali odpustljivega greha popolnoma ne odreče, ne dobi odpustka popolnoma, ampak po svojem razpoloženju samo deloma. (Kanon 926. cerkv. pr.)

* * *

Koliko tolažbe in pomirjenja nam ponuja sv. Cerkev z odpustki! Dostokrat nas peče misel: Pred Bogom nisem še popolnoma čist, še me stiska njegova kaznujoča roka. In ako smo v preteklem življenju mnogo, zelo grešili in „grehe kaker vodo pili“ (Job. 15, 16) se nam je treba bati, da bi tudi

najdaljše življenje ne zadostovalo, da božji pravičnosti popolnoma zadostimo? Ako bi pa morali svoj dolg grehov sè seboj v večnost nesti in še le tam v vicah zadnji novčič poplačati in biti dolgo ločeni od gledanja božjega, kako žalosten pogled bi bil za prihodnjost, kako dela to smrt težko! Koliko tolažbe nam pa obuja misel: „Ako tudi sam ne morem božji pravici za svoje grehe popolnoma zadostiti, pristopa mi na pomoč sv. Cerkev, Kristusova namestnica, ko usmiljena mati, in mi ponudi preobilno zadoščenje Jezusovo in svetnikov z odpustki. Tedaj ne dajem zadoščenja za svoje grehe več sam, ampak moj božji Zveličar in svetniki in nadomestijo, kar sam ne morem storiti.“ Kako nas pomiruje ta misel, ako se ozremo na svoje grehe, in nas osrčuje v naši malodušnosti! Na eni strani vidimo človeško slabost in grešnost, katera je že tolikokrat Boga razžalila, na drugi strani pa neskončno svetost in pravičnost božjo, katera mora toliko razžaljenj kaznovati. Ali mej obojnjima stoji sv. Cerkev pomirjevalno in nam daje z obilnimi odpustki priložnost zadostiti za vsakidanje napake in grehe.

Zato ne smemo odpustkov sv. Cerkve malo ceniti ali omalovaževati. Ona sama uči, „da je dobivanje ali vdeleževanje odpustkov za krščansko ljudstvo zelo koristno.“ Okoriščajmo se z odpustki.

3. Pogoji odpustkov.

Tako velikih duhovnih zakladov postanemo samo tedaj deležni, ako sami za to kaj storimo. Spolniti moramo namreč neke pogoje, ako hočemo kateri odpustek dobiti.

1. Najprej moramo imeti namen odpustek dobiti. Ni pa potrebno neposredno pred vsakim odpustkom posebej ta namen obuditi. Zadostuje, zlasti za nepopolne odpustke, ako pri jutrnji molitvi naredimo splošen namen zadobiti vse odpustke, kateri so z našimi dobrimi deli zvezani. Na tak način dobimo vse odpustke, katere moremo sploh tekom dne dobiti; ako tak splošni namen obudimo, ni niti treba vedeti, ako je s to ali ono pobožnostjo ali dobrim delom kak odpustek združen, kljub temu smo ga deležni.

2. Drugi pogoj zadobiti odpustek je stanje posvečujoče milosti. Dokler je duša v smrtnem grehu in v neprijateljstvu z Bogom, in dokler ji niso še odpuščene večne kazni, ne more dobiti odpuščanja časnih kazni.

Glede popolnih odpustkov so zahteve še strožje. Glede tega si je treba zapomniti: Ako kedo tudi enega samega malega greha ne obžaluje, in ako goji k temu še kako prostovoljno nagnenje, ne more dobiti popolnega odpustka v vsem obsegu. Vzrok je očividni: Dokler smo še na kateri mali greh prostovoljno navezani (ako ga namreč nočemo opustiti), nas še teži dolg ali krivda greha, do tedaj nam ne more biti odpuščena za to dolžna kazen.

Če pa tedaj z obstoječim prostovoljnim nagnenjem do tega ali onega malega greha ne moremo dobiti popolnega odpustka v polnem obsegu, nas ne sme to zadrževati vkljub temu prizadevati si dobiti tudi popolne odpustke. Ako tudi ne moremo (v takem položaju) dobiti popolnega odpustka

v popolni meri, tedaj ga pa moremo dobiti deloma in sicer razmerno po našem kesanju, pobožnosti in gorečnosti pri opravljanju predpisanih dobrih del. (Kan. 926. c. pr.)

Od druge strani naj bi nas ravno nemogočnost popolnega odpustka, radi prostovoljnega nagnenja do kakega malega greha (ali dopadajenja nad njim) spodbudila se vsakega prostovoljnega greha rešiti. Saj je to res velika in redka sreča, katere postanemo deležni s popolnim odpustkom!

Kedo naj bi ne bil radovoljno pripravljen odstraniti vse zapreke, ki so napoti tako veliki sreči? Kar se od nas zahteva, to pač ne presega naših moči. S pomočjo milosti božje se bo tudi tebi posrečilo obuditi onega spokornega duha, kateri mrzi v srcu vsak prostovoljni greh.

Ravno tako nikaker ne more biti namen sv. Cerkve, ki podeljuje odpustke, da bi nas s tem rešila dolžnosti, da tudi sami pokoro delamo. Najprej ne vemo gotovo, ako je bila naša dosedanja spokornost zadostna in ako ni morebiti potreba isto pomnožiti. Bilo bi torej zelo napačno, ako bi hoteli zavoljo odpustkov, katere moremo dobiti, popuščati v gorečnosti v spokornosti. Sicer pa ne bomo brez spokornega duha in spokornih del nikoli svojih strasti in grehov premagali, in tako nam ne bo mogoče kak popolni odpustek dobiti. Čimbolj si pa prizadevamo s pravim kesanjem nad svojimi grehi in z dobrimi deli obroditi vreden sad pokore, timbolj bomo brez greha in timbolj gotovo bomo deležni odpustkov sv. Cerkve.

3. Tretji pogoj dobiti odpustek je točno in bogoljubno izvršenje predpisanih dobrih del. Navadni pogoji popolnih odpustkov so večinoma: sv. spoved, sv. obhajilo in obisk cerkve z molitvijo po namenu papeževem, ali pa molitev po namenu svetega Očeta brez obiska cerkve. So pa izjeme: tako n. pr. ni predpisana sv. spoved in sv. obhajilo za odpustke sv. križevega pota, serafinskega rožnega venca.

Sv. spoved in sv. obhajilo ko pogoj odpustkov.

1. Kedaj je treba za odpustke opraviti sv. spoved in pristopiti k sv. obhajilu?

Cerkveno pravo, (kanon 931) določuje sledeče: 1. Sveto spoved lahko opravimo že tekom osem dni pred dnevom odpustka, ali pa v osmini po tem dnevu, t. j. tekom naslednjih sedem dni. — K sv. obhajilu se pa lahko pristopi ali na dan odpustka ali dan poprej, ali pa eden izmed sedmih dni po dnevu odpustka. — 2. Glede odpustkov, ki so združeni s kakimi pobožnostmi (tridnevniciami, duhovnimi vajami, misijoni) tudi lahko sv. spoved in sv. obhajilo opravimo tekom neposrednih osem dni po končanih pobožnostih. — 3. Verniki, kateri imajo navado, ako niso resnično zadržani, vsaj dvakrat na mesec se spovedati, lahko dobijo vse odpustke, kateri so za čas od ene do druge spovedi podeljeni.

Tisti, ki v stanu milosti božje in z dobrim namenom vsaki dan, ali skorej vsaki dan, t. j. vsaj petkrat na teden k mizi Gospodovi pristopajo, morejo dobiti vse odpustke, tudi če se ne povejo vsakih 14 dni, za katere bi

bila spoved predpisana. — Izvzeti so od teh splošnih predpisov samo odpustki svetega leta in tem enaki.

Te olajšave za sprejem sv. zakramentov v zadobljenje odpustkov, so večkrat zelo uporabljive. Ako si n. pr. pričujoč pri podeljenju papeževega blagoslova, ali vesoljne odveze, — nisi pa še prejel sv. zakramentov in se tako pripravil, ker nisi imel morda priložnosti ali ker nisi sploh na to mislil. Ako se torej v naslednji osmini speveš in obhajaš, si lahko deležen odpustka papeževega blagoslova in vesoljne odveze. Obudi samo namen odpustek dobiti, opravi pa še tisti dan za papežev blagoslov in vesoljno odvezo predpisane molitve.

Še nekateri drugi zgledi naj stvar pojasnijo.

Kdor opravlja šestnedeljsko pobožnost k sv. Ludoviku neposredno po prazniku, ako pobožno premišljuje, ali ustmeno moli ali ako opravlja druga pobožna dela v čast tega svetnika v teh nedeljah, lahko dobi popolni odpustek vsako nedeljo pod navadnim pogojem sv. spovedi in sv. obhajila. Po zgoraj omenjenem pravilu pa zadostuje v teku šestih nedelj samo trikratna spoved, ker spoved pred prvo nedeljo ali samo prvo nedeljo je obenem veljavna tudi za drugo nedeljo za odpustek, spoved tretje nedelje zadostuje tudi za odpustek četrte nedelje itd. Kedor opravi prvo nedeljo v čast sv. Ludoviku kako pobožnost, in ako začne potem tekom prvega tedna pristopati k sv. spovedi in k sv. obhajilu, postane lahko tudi deležen odpustkov pobožnosti Ludovikovih nedelj.

Kedor opravlja petnedeljsko pobožnost k ranam sv. Frančiška, ali neposredno pred tem praznikom (17. septembra), ali pa tudi pet nepretrganih nedelj mej letom, ako pobožno premišljuje ali ustmeno moli, ali opravlja pobožnost v čast sv. peterih ran, lahko dobi pod navadnimi pogoji sv. spovedi in sv. obhajila in molitve po namenu sv. Očeta vsako teh petih nedelj popolni odpustek, za to zadostuje samo trikratna spoved.

Ako si izbere kedo trinajst nepretrganih torkov kedarkoli mej letom in opravlja tedaj slične pobožnosti v čast sv. Antonu Padovanskemu, dobi vsaki torek popolni odpustek pod navadnimi pogoji sv. spovedi in sv. obhajila, zadostuje pa za to šest- ali sedemkratna spoved, kedor pristopi n. pr. v stanu milosti božje prvi torek k sv. obhajilu brez sv. spovedi, potem jo lahko opravi drugi, četrty, šesti, osmi, deseti in dvanajsti torek in more tako dobiti sè šestkratno spovedjo odpustke vseh Antonijevih torkov.

2. K sv. obhajilu se lahko pristopi v katerikoli cerkvi, torej ne samo v tisti, kjer se more odpustek dobiti.

3. Kedor je resnično zadržan, da ne more za odpustke predpisanih del opraviti, mu jih more spovednik premeniti v druga dobra dela. Kedor n. pr. ne more morda za odpustke predpisanega obiska cerkve izvršiti ali pristopiti k sv. obhajilu, ki se za to zahteva, more vse odpustke dobiti, ako vsaj druge pogoje izvrši in mu spovednik namesto obiska cerkve in sv. obhajila druga pobožna dela naloži (Kan. 925. c. pr.).

4. Dobra dela, katera je kedo storiti obvezan, ne zadostujejo za zadobljenje odpustkov. Vender je pri tem izvzeta letna spoved in velikonočno

sv. obhajilo. Z dolžno vsakoletno spovedjo in velikonočnim obhajilom moreš ravnati tako dobiti vse odpustke kakor s kako drugo spovedjo in obhajilom. Glede odpustkov svetega leta pa veljajo tudi tukaj ona odločila, katera so ravno za to predpisana.

5. Ako se pa za kateri popolni odpustek ne zahteva sv. obhajilo, kakor n. pr. za sv. križev pot, tedaj je treba, ako je kedo v smrtnem grehu, obuditi popolno kesanje, da stopi zopet v stan milosti božje. Razen sv. spovedi in sv. obhajila, ki je večinoma predpisano, nalaga sv. Cerkev za zadobljenje odpustkov vedno še druga pobožna dela.

Pri popolnih odpustkih pride večinoma v poštev:

a) Obisk cerkve z molitvijo po namenu sv. Očeta ali pa molitev po namenu sv. Očeta brez obiska cerkve.

1. Ako zahteva sv. Cerkev za odpustek obisk cerkve, tedaj je treba obiskati kako cerkev ali vsaj očitno kapelo in tamkaj moliti.

Očitne kapele so tiste, katere so od škofa za božjo službo odločene in so s ceste ali ulice pristopne vsem vernim, vsaj v času službe božje.

Kateri pa bivajo v samostanjih, vzgojevališčih in učilnih zavodih v bolnišnicah in drugih dobredelnih zavodih v skupnem življenju ter imajo od škofa dovoljenje imeti domačo ali hišno kapelo, morejo za odpustke tudi to kapelo ali cerkvico obiskati, ako ni morebiti za kak poseben odpustek predpisan obisk kake posebne za to odločene cerkve. (Kanon 929 in 1193. c. pr.)

Cerkve je treba obiskati, ako pa ni mogoče iz katerega vzroka v cerkev samo stopiti, zadostuje tudi molitev pred cerkvijo. Kedor gre na dan odpustka k spovedi ali k sv. obhajilu, mu ni treba še enkrat posebej cerkev obiskati, da zadobi odpustek, ampak lahko opravi takrat molitev po namenu sv. Očeta.

2. Ko sv. Cerkev odpustke podeljuje, zlasti popolne, zahteva večinoma molitve po namenu sv. Očeta ali z obiskom ali brez obiska cerkve. Molitve si verni lahko sami odločijo, ako niso morebiti kake posebne molitve omenjene. (Kanon 934. c. pr.)

a) Kot molitev za odpustek po namenu sv. Očeta lahko torej velja vsaka molitev, katere ni že kedo pod grehom opraviti dolžan. Navadno se moli 5 očenašev in zdravamarj. Opravi pa lahko tudi druge, toliko časa trajajoče molitve po namenu sv. Očeta. N. pr. ako je kedo pričujoč pri kaki popolnanski skupni pobožnosti in moli skupaj z drugimi, lahko daruje vse ali del teh molitev za kak določeni odpustek. Zadostuje pa tudi, ako se pri molitvi rožnega venca, ali malega oficija nameni en del teh molitev za odpustek po namenu sv. Očeta. Ravno tako se more tudi za to darovati jutranjo in večerno molitev, angelsko pozdravljenje itd. Še celo prepevanje pobožnih pesem velja za molitev, kedor torej poje in to pobožnost po namenu sv. Očeta Bogu daruje, zadosti pogoju za odpustek.

b) Ko sv. Oče podeli odpustek in predpiše molitev, je njegov namen, da molimo: za povečanje sv. Cerkve, za širjenje sv. vere, za iztrebljenje

krivovercev in razkolov, za spreobrnjenje grešnikov, za mir in edinstvo med krščanskimi vladarji in za druge potrebe krščanstva.

Ni pa potrebno, da bi morali pri tem posebej na vse te različne namene misliti, zadostuje, da opravimo molitev po namenu sv. Očeta.

c) Molitev za odpustke je treba vsaj deloma opraviti ustmeno, t. j. z ustnicami, zadostuje pa, ako jih z drugimi skupno menjaje opravljamo, ali ako eden naprej moli in ga drugi z duhom spremljajo. (Kanon 934. c. pr.)

č) Ako predpisuje sv. Cerkev za zadobljenje odpustkov pobožno molitev, noče s tem naložiti nobene posebne dolžnosti, ampak hoče samo poudariti, naj opravimo molitev s pobožnim duhom in brez prostovoljne raztresenosti.

d) Kje naj opravimo molitev za odpustke? — Ako je za odpustek predpisan obisk cerkve, tedaj je treba opraviti molitev po namenu sv. Očeta v cerkvi. Ako se pa ne zahteva obisk cerkve, lahko opravimo molitev za odpustke kjerkoli in kedarkoli, samo da jo opravimo tisti dan, ki je za odpustek določen.

b) Čas odpustka.

Za odpustek predpisani obisk cerkve lahko opravimo že prejšnji dan od poldne naprej, ali na dan odpustka samega do polnoči. (Kan. 923. c. pr.)

Spoved, sv. obhajilo in obisk cerkve lahko dovoljno razvrstimo. Potrebno pa je, da smo pri izvršitvi zadnjega predpisanega pogoja, takrat ko odpustek dobimo, v stanu milosti božje.

Cerkev sv. Frančiška Asiškega.

amen imam povedati, kako so prvo cerkev sv. Frančišku na čast zidali, ne pri nas, ampak tam, kjer je bil rojen in kjer je umrl, namreč v Asizu.

Sv. Frančišek je umrl v svojem rojstnem mestu 3. okt. 1226. Drugi dan na nedeljo so ga pokopali v cerkvi sv. Jurija. Ni preteklo dve leti na to, ko ga je papež Gregor IX. 16. julija 1228 slovesno za svetnika razglasil. Sam papež je prišel v Asiz. Drugi dan na to je šel na neki grič blizu Asiza, ki so ga imenovali „peklenski“ (nekateri pa pravijo, da „spodnji“ grič). Tu je postavil in blagoslovil vogelni kamen za novo cerkev sv. Frančišku na čast; grič sam je pa prekrstil in mu dal ime „rajski“ grič in ga razglasil za lastnino sv. Stolice.

Nalogo zidati cerkev je papež izročil br. Eliju, ki je bil že generalni vikar (1221—27), pozneje (1232—39) tudi general reda in zelo nadarjen in zmožen gospodar, toda premalo Frančiškovega duha. Postavil je umetniško dovršeno cerkev, ki se z duhom uboštva ni zlagala, pa jo je bila svetost

Francišškova vredna. Tako krasno je to zidanje, da je neki pisatelj imenuje „epopejo“ t. j. junaško pesem. In to veličanstveno cerkev so postavili v času, ki ga mnogi obrekujejo ko nazadnjaškega, v času ko je bil papež pregнан, zidal jo je red, ki je brez sredstev postavljen na temelj najvišjega uboštva, zidalo jo je mesto, ki je v tistem času po vojskah veliko trpelo, zidalo ljudstvo, ki so je nagibali v nevero.*)

Veliko zaslugo, da je delo tako lepo uspelo, ima br. Elija, ki je izbral izmej mojstrov najboljšega arhitekta, izmej delavcev najbolj spretne, mej njimi več bratov frančiškanov, ki so se zelo trudili, da bi svojemu duhovnemu očetu napravili kar mogoče lepo hišo, dostojen grob in krasen spominik. Pred vsemi ga je podpiral papež sam z nasveti, bogato miloščino in z odpustki, ki jih je dovolil njim, kateri so za gradbo te cerkve kaj prispevali. Dovolil jim je, da smejo nabirati v ta namen miloščino po celem svetu.

Delo ni bilo lahko, bilo je naravnost drzno. Grič, na katerem je imela stati cerkev, ni bil raven, pa skalnat. Zato je bilo treba najprej izsekati velike skale, vsekati razne dolbine, zravnati in odstraniti mnogo zemlje, predno je bilo mogoče kaj zidati. Pa ljubezen do Franciška in navdušenje za novo cerkev je vse ovire junaško premagalo.

Spomladi l. 1230. — torej prej ko v dveh letih je že stala spodnja cerkev in tudi večji del samostana. Papež Gregor IX. se je razveselil nad tem delom in je odredil s posebnim pismom, naj truplo sv. Franciška prenese iz cerkve sv. Jurija v to novo cerkev; razglasi jo za papežko cerkev, obdari jo z mnogimi pravicami ter jo imenuje in določi za glavno cerkev Francišškanskega reda.

L. 1230. so z delom prenehali in je nadaljevali čez dve leti; zgornja cerkev je bila dokončana l. 1239; ravno tako tudi zvonik. Ta cerkev je namreč dvojna: spodnja, v kateri počiva sv. Francišek in je v nji vse zmerno brez posebnega blešča, zgornja je pa sijajna, svetla, krasno slikana in umetniško olupšana, ker ima namen častiti sv. Franciška v nebeški slavi.

Če bi bil pisavec teh vrstic že sam v tej Francišškovi cerkvi, bi jo vam natančno popisal, ker je pa samo nekaj o nji bral, noče prevajati tujih misli, posebno ker se nadja, da bo to cerkev, če bo Bog dopustil, pozneje kedaj sam videl in opisal. Sedaj pa goji le to željo, da bi imeli tudi na Slovenskem vsaj eno cerkev posvečeno sv. Francišku Serafinskemu in da bi jo mogli zgraditi vsaj toliko, da bi jo pod streho spravili do obhajanja sedme stoletnice Franciškove smrti v letu 1926. Načrte za njo dela domačin veččak, znan bolj Evropi, ko Sloveniji, delo vodi vesten strokovnjak, zato upamo, da bo spominik Franciškov na Slovenskem za sedmo stoletnico sredstvom primerno sicer preprost, pa umetniško dovršen. Umetniški bo — to vem, pa dovršen za l. 1926? Ne mislim popolnoma dovršen v posameznih delih. Saj je to nemogoče pri sredstvih, ki so beraškemu redu na razpolago in v tesnih mejah krivično skrčene Slovenije. Zato smo rekli, da bomo zadovoljni, če zidovje do tistega časa spravimo pod streho — zidovje brez zvonika —

*) Prim: De Chérancé S. Fr. d' Assisl.

samo, da bodo mogli ubogi ljudje kam pod streho k božji službi. In samo to bo stalo nad dva milijona dinarjev.

Rekel bo kak stiskač: Čemu pa zidate, če ne morete? — Zidati hočemo zato, ker je potreba — 8000 ljudi, mej temi nad 1000 šolskih otrok, pa nimajo cerkve. Prosimo pa zato, ker sami nimamo in vemo, da so dobri ljudje, ki nas bodo podpirali. Če zbirajo stotisoče za tuje misijone, zakaj ne bi dali vsaj toliko za domače?

P. ROMAN TOMINEC, O. F. M.

Tretji red in njegovo delovanje v Monakovem (München).

(Konec.)

Poleg tretjeredne skupščine pri sv. Ani, deluje od leta 1853. plodonosno tudi skupščina pri sv. Antonu in od leta 1903. še v novi župni cerkvi pri sv. Jožefu v severnem delu mesta. Ti dve skupščini vodijo očetje kapucini po sličnih načelih ko frančiškani pri sv. Ani.

Z obema skupščinama pa je zvezana zasnova velikopotezne socialne ustanove „Bolniška oskrba III. reda na Bavarskem.“

Leta 1902. je tedanji voditelj tretjega reda pri sv. Antonu razlagal 12. in 13. člen družega poglavja vodila: „Vsak po svoji moči naj nekoliko skupaj zlože, da se podpirajo ubožniši iz števila udov . . . K bolnemu tovarišu naj predstojniki sami gredo, ali naj koga pošljejo, da bo izpolnil dolžnosti ljubezni.“ Te besede vodila in želje voditelja so postale živa resnica.

Sprva se je oglasilo sto udov za prostovoljno obiskovanje in postrežbo bolnikov in do 1. decembra omenjenega leta je bilo že mogoče vpeljati redno bolniško službo s šestimi postajami.

Postaja je preprosto stanovanje za sestre, ki čez dan strežejo, in se zvečer vračajo v skupno stanovanje. Ponočno službo opravljajo namestnice.

Četudi so bile postaje nujne za ugoden razvoj, je vendar manjkalo enotnosti v vodstvu in poslovanju. Težavno je bilo tudi stališče sester, če so mimogrede obolele.

Že omenjeni p. voditelj pri sv. Antonu je najel nekoliko izučениh bolniških strežnic in jim dal učenke, da jih vzgoje in podučje v njihovem poklicu.

Do leta 1906. je bila vsa postrežba v rokah tretjega reda in brez pravic, ki jih uživa državno priznana ustanova. Tega leta so priglasili pri okrajnem sodišču v Monakovem ko posebno udruženje „Bolniška oskrba III. reda na Bavarskem“. Na ta način je zagotovljen podjetju obstoj in tudi možnost neoviranega razvoja. Od tega dne dalje je lahko slehrni postal član tega društva brez ozira na vero.

Leta 1910. je bila dana možnost in prilika kupiti za sestre lasten dom „materinsko hišo“. Že 1. aprila omenjenega leta so se sestre vselile. Tu ima vsaka svoj dom, lepo, čedno stanovanje in vso oskrbo. Uredili so tudi plačo za sestre. Dočim je bila preje plača precej neenaka, je sedaj vseeno, kje sestra streže: v mestu ali na kmetih, pri ubogih ali bogatih. Mesečno dobi stalno plačo in se brez skrbi za življenje posveti sè vso vnemo postrežbi. Le na ta način je možno ohraniti veselje do poklica.¹⁾

Dobro leto pozneje so položili vsled izredno ugodne prilike (dne 24. junija 1911) že temeljni kamen krasnega bolniškega zavoda v Nimfenburgu (Nymphenburgu). V navzočnosti mnogih članov kraljevske rodbine je tedanji p. voditelj Kanizij povdaril zlasti misel, „da bodi ta zavod častni spominik onemu, ki je tisoče in milijone učil ne samo moliti, temveč tudi delati in ljubiti.“ Zaeno z bolnico so pričeli sè zidavo cerkvice za zavod v čast sv. Elizabete Turingijske. Cerkev je zidana v moderniziranem baročnem slogu²⁾.

Ker se je tudi pri nas že ponovno govorilo, kako urediti bolniško oskrbo pri tretjem redu, naj v kratkem podam celotno zasnovo.

Za sestre se sprejemajo dekleta in vdove v starosti 20—30 let. Zdravo, krepko telo je predpogoj. Zato se mora slehrna podvreči zdravniški preiskavi. V slučaju sposobnosti je sprejeta kot kandidatinja. Tu ostane 4—6 mesecev, kjer se nauči vodstva malega gospodinjstva, zatem hišnih opravil; tu in tam pomaga v pisarni, da je sposobna pozneje za poročila na centralo. Po prestani kandidaturi sledi enoletna sesterska šola v bolnici v Nimfenburgu.

Za precejšnjo tvarino je leto malodane prekratko. Uvod v duh tretjega reda, vaje za nočno službo, kuhanje lahke bolniške hrane, služba v operacijski sobi itd. Ob sklepu leta je izpit. Temu slede tridnevne duhovne vaje, na kar prejmejo sestre preprosto, pa lepo obleko sester — poseben kroj. Te sestre so obvezane ostati v službi dve leti. Po dveh letih sledi državni izpit in kočnoveljavni sprejem med sestre bolničarke tretjerednice — seveda brez obljub. Po petih letih zveste službe dobi slehrna zagotovilo popolne oskrbe za zdrave in bolne dni in starosti.

Sè seboj prinese vsaka določeno število spodnjega perila; stanovanje, hrana in vse ostalo je prosto. Za šolsko leto je treba plačati 50 zlatih mark kolegnine in 50 za kavcijo, da po prestanem izpitu res ostane v bolniški službi. Poslednji znesek dobi po petih letih nazaj.

V početku tekočega leta je bilo število sester 423, vse z državnim izpitom, poleg tega še 38 podeželskih sester strežnic.

Marsikoga utegne zajemati uspeh in storjeno delo. V ta namen naj slede podatki iz nekaterih let:

Po hišah so postregle sestre v l. 1905. v 463 slučajih, l. 1921. v 2593. a l. 1923. v 5040. Porodnicam so stregle l. 1905: 203 krat, l. 1923 pa že 1771 krat. Dnevnih služb so imele v l. 1905. nekaj nad 16 tisoč, v l. 1923.

¹⁾ Prim. P. Hermenegild O. M. Cap. »Drittordensapostolat« B. I. 31 Jh.

²⁾ Arhitekt Prof. Franz Rank, München. Poslikal je cerkev umetnl slikar Georg Kau.

blizu 119 tisoč; v nočnih službah so prišle iz 10 tisoč l. 1905. v letu 1923 na blizu 50 tisoč. Bolnikov so imele v l. 1905: 939, l. 1921. nad 15 tisoč, v letu 1923. blizu 25 tisoč. Tako raste število dela od leta do leta — to je uspeh organizirane bolniške službe.

Za sklep naj omenim še, da imajo sestre za dni počitka in „dopusta“ že tudi lastno hišo „Vila Carla Maria“, dar neke plemenite dobrotnice. Vila leži ob amerskem jezeru v naravnost krasni okolici. Sestre imajo tudi par čolnov za zabavo — in „srečnolov“ v jezeru.

Tiha in vroča želja, ki me je spremljala, ko sem pisal te vrste je bila, da bi se tudi v domovini kmalu začelo s podobnim delom. Tretji red je velesila na zemlji, zidana na ramah treh krepostnih žen: Resnice, Dobrote in Ljubezni.

Opazka ured.: Pred štirimi leti smo se oprijeli misli, ki jo je sprožil tajnik tržiške skupščine pri slavnostih sedemstoletnice tretjega reda, pa so se te misli oprijeli le nekateri voditelji — hvalili so jo vsi z besedami, pa niso nič storili; pozneje so se zgenili v Mariboru, pa je bilo tudi to le prah avtomobila — sedaj imamo pa pred vsem skrb za cerkev sv. Frančiška in ne moremo naših ubogih tretjerednikov v tem času z drugimi dajatvami nadlegovati. Sedaj je torej naša glayna skrb cerkev sv. Frančiška. Kedar bo ta gotova, potem bomo mislili na drugo.

P. OTON KOCJAN, Ord. Cap., Škofja Loka.

Serafska mašna družba.

(Konec.)

Sprejem živih udov.

Član te družbe lahko postane vsak vernik, ki prispeva za kapucinske misijone po en dinar na leto, ter postane s tem letni ud ter je deležen duhovnih dobrot te mašne družbe za dobo enega leta. Če mej tem umrje, jih ostane deležen tudi po smrti. Letni udje naj ne pozabijo obnoviti članarine 1 dinar vsako leto. V potrdilo enoletnega sprejema dobi vsaki član prvokrat posebno sprejemnico.

Kedor pa daruje v podporo misijonov kapucinskega reda enkrat za vselej 25 dinarjev, je s tem za vedno sprejet in postane deležen vseh duhovnih dobrot Serafske mašne družbe v življenju in po smrti. V potrdilo tega dobi lepo veliko podobo (diplomo) s svojim imenom in dnevom ter letom sprejema in z označbo vseh duh. dobrot. Podobo more vložiti v okvir, da jo ohrani v spomin.

Udeležitev rajnkih.

Rajniki ne morejo postati pravi udje Serafske mašne družbe, pač pa postanejo lahko deležni vseh njenih duhovnih dobrot, če drugi v ta namen za nje vplačajo enkrat za vselej 10 dinarjev, bodisi za posamezne rajnike osebe ene družine ali pa za vse ranjke ene družine skupno: za pok. stariše, brate in sestre. Darovavec dobi v potrdilo veliko spominsko podobo z imenom umrle osebe, kateri so duh. dobrote te mašne družbe namenjene. Te lepe podobe so prav pripravne, da služijo v primernem okvirju za hišni okras, ter spominjajo na drage rajnike in vzbujajo obenem tudi misli na misijone med neverniki.

Pomniti je pa pri tem, da se z enkratnim prej omenjenim zneskom v podporo kapucinskih misijonov more le enemu rajnkemu nakloniti delež 4000 sv. maš in drugih dobrot te mašne družbe, k večjemu še tudi rajnkim sorodnikom v prvem kolenu, t. j. rajnkim starišem, ozir. otrokom, bratom in sestram. Za vsako nadaljno osebo je treba na novo vplačati znesek 10 Din.

Ako pa kedo želi, da se rajniki osebi naklonijo duhovne dobrote Serafske mašne družbe samo za dobo enega leta, posebno sadovi 4000 sv. maš, ko izraz sožalja ob priliki smrti preostali družini, se vplača v ta namen 2 dinarja. V potrdilo tega se dobi podoba z imenom umrlega. Ob enem se dpošlje tudi sožalje za družino dotičnega umrlega, za kar se dodene še 3 dinarje za podobo in poštnino (tedaj skupno 5 Din.)

Sožalje izkazovati svojemu bližnjiku, ko žaluje ob britki izgubi svojih dragih rajnkih, je znak plemenitega in krščanskega srca. To se pa najlepše in najlažje stori z vpisom v Serafsko mašno družbo.

Kristijan! Daj žalujoči družini namesto nagrobnega venca, ki zvone in segnije, cvetje duhovnih dobrot te mašne družbe, to je: preskrbi, da dobi rajniki delež 4000 sv. maš po Serafski mašni družbi in lepo podobo s potrdilom pokloni žalujoči družini! To bo najlepše sožalje, ki žalujoče v resnici zeló potolaži in koristi duši rajnkega!

Serafska mašna družba je na ta način res delo ljubezni in usmiljenja in sicer na trojni način:

1. je sredstvo za rešitev milijonov nesrečnih nevernikov, paganov in krivovercev, in nujna podpora kapucinskim misijonom.
2. je sredstvo obilnega zasluženja vernikom, ki izvršujejo preimenitno delo krščanske ljubezni ter so ko člani te družbe ob enem deležni tolikih duhovnih dobrot.
3. je sredstvo, s katerim lahko pomagamo svojim rajnkim, ki morda še trpé v vicah, kjer tako željno hrepené po rešitvi in nebeški domovini.

Kedorkoli tedaj želi postati ud te „Serafske mašne družbe,“ ali želi svojim rajnkim nakloniti njene duhovne dobrote, naj se oglasi pismeno v bližnjem kapucinskem samostanu in sicer za Gorenjsko in ljubljansko okolico v Škofji Loki, za Dolenjsko v Krškem ob Savi; za Štajersko: za celjsko

okolico v Celju, za mariborsko v Studencih pri Mariboru; za ptujsko pa na Ptuju. Naslov napravi: „poverjeništvo Serafske mašne družbe, kapucinski samostan v N.“ na ta naslov naj se obenem pošlje tudi denar. Glavno zastopstvo te družbe za celo Jugoslavijo je sedaj v kapucinskem samostanu v Škofji Loki.

P. ADOLF ČADEŽ.

Spomini iz misijonskega življenja.

(Dalje.)

četrtek sem šel z gospodoma dvakrat po mestu. Dopoldne smo šli pogledat nekatere velike mošeje, ki so le malo manjše, ko sv. Zofija. Posebno ena izmed njih je izredno lepa, če se ne motim, je to Mahomed Alijeva mošeja; ima veliko kupolo, kaker sploh vse mošeje in kar štiri enake kore. Mošeja ni ne pobeljena, ne poslikana, temuč je obložena z raznobarvanimi ploščami iz porcelana in je zelo svetla in snažna, tudi preproge po tleh so bile vse nove in lepe. V zofijsko mošejo z gospodoma nisem šel; tje sta hodila sama vsako dopoldne, da sta jo natančno pregledala. Popoldan smo zopet veliko peš hodili. Od kod pa ste Vi doma, me vpraša g. župnik. Z Gorenjskega, ne zelo daleč od Ljubljane, mu odgovorim. A tako, Vi ste planinski Hrvat? Oho, to pa danes prvič slišim, mu hitro odgovorim, jaz nisem Hrvat, jaz sem Slovenec. Slovencev sploh ni, pravi g. župnik, Slovenci so Hrvati in sicer planinski Hrvati. To pravite Vi, g. župnik, pri nas o tem nihče nič ne vé in bi Hrvat tudi nobeden ne hotel biti, ne učeni ne priprosti. Pa tudi pri vas na Hrvaškem nas ne poznajo za Hrvate. Bil sem celo leto na Hrvaškem, pa so mi vedno rekli Kranjec, nikoli pa ne Hrvat. Zakaj pa nočete biti Hrvat? Zato, ker nisem. Zakaj pa ne? Vi g. župnik, ste čudak, ker hočete iz Slovenca po sili narediti Hrvata. Slovenec ni Hrvat ne po deželi, ne po krvi, ne po značaju, ne po jeziku, ne po oliki, to Vi sami dobro veste. Kako mislite to, po oliki, vpraša g. župnik, ki je bil zopet v ognju. Prosim, poglejte samo priprosto hrvaško in priprosto slovensko ljudstvo, ga hitro zavrnem; poglejte njih obleko in njih hiše, poglejte njih znanje v branju in pisanju, tu je razloček v oliki vsaj za 200 let. Ko g. župnik to sliši, postane erdeč v obraz, ves se vname, glas povzdigne, kaker da bi bil na pridiznici in jezik mu hitro in glasno teče. V zadregi sem bil, ker smo bili na cesti in so se ljudje ustavljali in nas opazovali. Le počasi, g. župnik, in ne tako glasno. Jaz nisem rekel o Vas, da ste Vi za 200 let za nami, temuč da je vaše priprosto kmečko ljudstvo za 200 let za našim ljudstvom na deželi, toda če se boste drli v mestu, na sredi ceste, ko nas ljudje od vseh strani gledajo, bom prisiljen reči, da so hrvaški olikanci ne za 200, temuč za 300 let

za našimi. Z opitjem se prav nič ne dokaže. Navadno tisti, ki ne more kaj dokazati s pametjo, skuša dokazati z jezikom in vpitjem. Hrvaški g. župnik je prebledel, v ustnice se je vgriznil in umolknil. To pot dolgo časa nismo prišli v poprejšnji tir, pri večerji smo bili pa zopet najboljši prijatelji in smo se političnih pogovorov izogibali.

Večerjali smo vsaki dan skupaj v hotelu. Jemali smo vse večere enako: telečji zrezek s krompirjem in vsak po eno steklenico piva; g. župnik je plačal za vse tri skupno 82, včasih pa 86 turških pijastrov t. j. 18 do 20 Kr. kar se je meni zdelo veliko.

V petek popoldne smo šli zopet v Štambul, ker so le v tem starem delu mesta znamenitosti. Ko pridemo na neki zapuščen prostor v bližini novega galeškega mostu, pokažem gospodoma na gotovo mesto in rečem: Moja knjiga Bedeker (Baedeker) pravi, da je na tem le kraju pokopan Konstantin XII. zadnji cesar carigrabski, ki je v klanju padel tisti dan, ko so Turki zavzeli mesto. To že ne bo res, pravi g. župnik. Kako morete to reči, g. župnik, tako pravi Bedeker. Pojdite, pojdite, Vi in Vaš Bedeker! Bedeker, to je bedarija. Na, da je Bedeker bedarija, to je pa že preveč. Jaz nič ne trdim, to pravi svetovnoznani, najboljši vodnik. Kakšne dokaze pa imate zato, da ni res, kar pravi Bedeker? Če Vi bolje veste, ko Bedeker, kje leži pokopan zadnji carigrabski cesar, pa Vi povejte! Pri g. župniku je bil zopet ogenj v strehi in ponavlja: Bedeker je bedak, Bedeker je bedak! Tu se je oglasil g. kapelan, da bi potlačil prepir, pa je prav slabo naletel. Kaj se vmešavate v najun prepir! Molčite in pustite naju v miru! Jaz pa sem mu rekel: Vi g. kapelan, Vi ste preveč dobri, Vi ste preveč potrpežljivi. Jaz na Vašem mestu bi g. župnika kar popustil, ker z njegovo trmo ni mogoče izhajati. Kedar se ne prepira z menoj, takrat ošteva Vas. Imeti hoče vedno prav, če ima zato kake dokaze ali pa ne. Naznanite Vašemu g. škofu, da pri takem nestrpnem, svojeglavnem, oblastnem župniku ni mogoče živeti in da pri njem sploh nobeden kapelan ne bo ostal. Ker je tak čudak, bi bilo najbolje, da bi bil kar sam, tedaj se ne bo mogel z nikomer prepirati in nikogar ne oštevati. Ko je g. župnik slišal, da ščuvam g. kapelana, naj ga toži pri g. škofu, se je začel na ves glas krohotati; smejal pa se je tudi g. kapelan. Ko sem videl, da se oba smejeta, je bilo tudi pri meni jeze konec.

V soboto sta šla gospoda k Sv. Štefanu in se celi dan nismo videli.

V nedeljo zjutraj pridem od sv. maše in najdem v zakristiji svoja dva Hrvata. Oba sta imela talarje erdeče obrobljene, starejši gospod pa še na prsih velik zlat križ. Kedo ste Vi, gospod? ga hitro vprašam. Stadler, odgovori, Dr. Stadler, nadškof Sarajevski? Imate prav, nadškof Verhbosenski, odgovori on. In ta drugi, kedo je? Monsinjur Dr. Šarič. Meni pa ste rekli, da ste Vi župnik in da je ta Vaš kapelan? Saj sem jaz župnik. Prav gotovo, da ste Vi župnik, še več, Vi ste nadškof. Saj smo se prav dobro razumeli, kaj želite še več, pravi g. nadškof. Gotovo, da smo se razumeli, toda jaz bi bil marsikaj povedal v drugačni obliki, ko bi bil vedel, da govorim sè škofom in ne sè župnikom. Prosim torej, premilostljivi g. nadškof, oprostite mi, kar ni bilo prav. Je vse v redu in prav, hvaležen sem Vam, da ste nama

tako lepo vse pokazali. Mesto in njegove znamenitosti Vi veliko boljše poznate, kaker pa Dr. Mihajlovič, katerega so nam bili priporočali. Danes popoldne pa ne bova prišla, ker greva k g. poslaniku. Oprostite, ali ste se že bili včeraj priglasili? Nisem imel časa. Danes poslanika ne boste dobili, ker se včeraj niste priglasili. Mene, kot škofa mora takoj sprejeti, se že nevoljno odreže g. nadškof. Ko bi jaz ne bil vedel, da imam pred seboj škofa, bi se bila gotovo zopet sprla, toda zdaj sem molčal. Prav pa sem zopet imel jaz. Ob 11. uri sta šla gospoda k baronu Kaliče, toda rekli so jima, da g. poslanika ni doma, da naj prideta jutri. Baron Kaliče namreč ni nikogar sprejel, če se ni vsaj en dan poprej priglasil. Na to je g. baron poizvedoval, kedo je ta, ki se je priglasil in kaj želi. Za to navado baronovo sem jaz dobro vedel in zato sem g. nadškofu rekel, da ga poslanik danes ne bo sprejel.

V pondeljek sta šla gospoda k poslaniku in kaker sta kasneje povedala, je bil g. baron Kaliče ž njima izredno ljubezniv.

V torek smo šli na azijsko stran. Ogledali smo dva nova dela Carigrada, namreč Keđikoi in Hajdar pašà, na to pa največje turško pokopališče. Ker je bil ravno torek, smo šli pogledat tudi tuleče derviše, ki imajo v tem delu mesta svojo mošejo.

V Carigradu so dvojni derviši (mahomedanski menihi), plesoči in tuleči. Plesoči se imenujejo zato, ker pri svojih pobožnostih plešejo. Ti imajo svojo mošejo v Galati in sicer v ulici Teké. Svojo pobožnost imajo vsaki petek; začne se okrog poldneva in traja skorej dve uri. Vrta se vsaki za se, v začetku bolj počasi, nato pa vedno hitreje in hujše toliko časa, dokler drug za drugim omagajo in na tla popadajo. Kako ti derviši plešejo, je pripovedoval naš pater Francoz, ki jih je bil šel parkrat gledat. Videl sem ta ples večkrat fotografiran, sam ga pa nisem nikoli videl, če tudi ulica Teké ni daleč od našega samostana. Ta divji derviški ples se mi je zdel preveč ne-spodoben, zato sem vedno odlašal, da bi ga šel pogledat in zgodilo se je, da sem prej odšel iz Carigrada, predno sem ga videl.

Tuleči derviši pa so v Skutariju, ti imajo svojo pobožnost vsaki torek in ker smo bili ravno ta dan tam, smo jih šli pogledat.

Ti derviši imajo svojo mošejo popolnoma leseno, kaker so skorej vse hiše v Skadru. Po stopnicah smo prišli v precej velik štirikoten prostor, ki je imel na treh straneh kaka dva metra širok hodnik s preprosto leseno ograjo. Od ograje se dvigata na obeh vogalih dva lesena stebra proti stropu, da pomagata nositi streho. Hodnik je za dober meter višji od tlaka notranjega prostora, ki je pognjen, drugače pa je popolnoma prazen. Četrta stena prostora ima široko odprtino, skozi katero smo videli v drug temen prostor, kjer je bilo videti kake štiri tombe, drugo zraven druge, t. j. štiri pognjene rakve, take kakršne postavijo pri nas v cerkvi, kedar se opravljajo molitve za mrtve. Te tombe so bile nizke, in ne vse enako visoke, pognjene pa z debelimi preprogami. Zadaj za temi tombami je bilo še več drugih tomb, katerih pa mi nismo mogli videti. Tu so trupla mahomedanskih svetnikov, tako so nam povedali.

Ko smo plačali običajni bakšiš in vstopili v mošejo, smo našli na hodniku zbranih kakih dvajset oseb, menda domačini, ki so prišli, kakor mi, derviše gledat.

Komaj smo prišli mi, so se prikazali derviši. Prihajali so iz izbe njih svetnikov. Naprej je počasi in dostojno stopal njih poglavar ali šejk, suh mož srednje postave, sè skrbno pristrizeno okroglo čisto belo brado, star okrog petdeset let. Imel je velik, močno zakrivljen nos, na obrazu ostre poteze, črne, zbadljive oči. V marisičem je spominjal na tedanjega turškega sultana Abdul Hamida. Oblečen je bil v obleko pepelnaste barve segajočo do tal, prepasan sè širokim pasom iz sukna in v nekoliko krajšo ohlapno površno suktnjo, ki je bila bolj temne barve, kakor daljša spodnja obleka. Na glavi je imel rdeč fez z belim turbanom. Drugi derviši, ki so prišli v vrsti za šejkom, so bili enako oblečeni, samo da je bila njih obleka bolj preprosta kakor obleka njih poglavarja. Drugih dervišev je bilo od 12 do 14; bili so vsi obilni, zabuhlih obrazov, sè zalitimi vratniki, z nepristrizenimi bradami; bili so odurni. Za derviši je vstopil po kratkem presledku njih služabnik. Derviši so se razvrstili v dve enaki vrsti, tako da so gledali drugi proti drugim, na koncu obeh vrst se je postavil šejk in sicer tako, da je gledal proti tombam in da je imel polovico dervišev na levisi, polovico pa na desni. Služabnik se je postavil zadej za derviše.

Šejk je srpo premeril obe vrsti, povzdignil obe roki, kakor pevovodja, predno začne taktirati; na to je začel dajati znamenja z obema rokama. Molitev se je začela in razvijala prav tako, kakor smo jo svoj čas že videli v zofijski mošeji, samo še z veliko večjim ognjem. Med priklanjanjem obeh vrst so neprenehoma ponavljali iste besede iz korana. Iz cele njih molitve se sploh ni razločevala druga beseda, kakor Alah. Vse besede so izgovarjali z najglobokejšim glasom iz dna grla in so se pri tem tako napenjali, da se jim zdelo, kakor da se jim bodo grla razkrehnila. To niso bili več človeški glasovi, temuč naravnost živalski, ob enem so se neverjetno močno drli, prav v resnici tulili, zato jim tudi pravijo splošno v vseh jezikih, domačih in tujih, tuleči derviši.

Šejk je taktiral vedno hitreje, pripogibi glav, povzdigovanja rok, priklanjanja života, poklekovanja in padanja obeh vrst je postajalo vedno silnejše in divje tulenje vsak trenutek hujše, vedno manj človeško, vedno bolj zverinsko. Derviši niso več izgledali kakor ljudje, temuč kakor zverine.

Služabnik je hodil neprenehoma okrog obeh vrst, kakor ovčji pes okrog streda. Z veliko brisačo je brisal dervišem pot z obrazov in debelih vratov, kolikor je bilo to mogoče, ker pot je lil s curkom od njih, popravljal jim je za vrstjo feze in turbane, ki so jim lezli z glav, vlekel je sè silo ž njih vrhnje suktnje, ki so jih ovirale pri priklanjanju in jih polagal kar po tleh; derviši pa med tem niso prenehali ne za trenutek ne v priklanjanju ne v tulenju. Šejk je taktiral ko navita ura, derviši so tulili ko razdraženi levi v puščavi.

To priklanjanje, to divje vrtenje, to nečloveško tulenje napravi na pametnega človeka silno neprijeten, pomilovanja vreden vtis. Tako obnašanje

je nedostojno za bitje, ki ima um in pamet, tako počenjanje še za neumno žival ni, kaj še le za človeka. Na tak nori način se gotovo ne more častiti neskončno modri Bog. Tako neumno so častili pagani svoje malike. Tako so klicali Baalovi duhovniki svojega malika, kaker pripoveduje sv. pismo. Vpili so od jutra do pol dneva rekoč: Baal usliši nas! In so se ob enem zbadali z noži in z bodalci, dokler niso bili oblitni s krvjo. (III. Kralj. 18.) Tem duhovnikom malika Baala so podobni tuleči derviši.

Ko so derviši tulili že kake pol ure, prineso nekega bolnika in ga položijo na tla med obe vrsti dervišev, tik pred šejka. Bolnik je ležal na hrbtu in je gledal proti tombam. Bil je moški, še ne star, zelo suh, na videz je bil zelo slab in bolan. Derviši s tulenjem niso nič prenehali, pač pa je šejk stopil nekoliko naprej. Položil je na rahlo desno nogo bolniku na čelo, na to mu je malo stopil na prsa, za tem na trebuh, na zadnje na noge. To je ponavljal večkrat. Čez nekaj časa odneso tega bolnika in prineso drugega. Pri drugem se je šejk sklonil čez bolnika, mu položil desno roko na glavo, ga božal, večkrat je položil roko tudi na prsa in ga ž njo gladil po trebuhu, z levico pa je med tem časom neprenehoma taktiral. Ko so bili odnesli drugega bolnika, prinesli so tretjega. Tulenje dervišev med tem časom prav nič ni prenehalo, zdi se mi, da je bilo še hujše postalo.

Ko jaz to celo stvar prav verno opazujem sloneč na leseni ograji v bližini stebra, ki nosi strop, zapusti nenadoma eden izmed dervišev svojo vrsto in jo vdere proti ograji, naravnost proti meni. Zaleti se z glavo v lesen steber, da se ta kar streše. Za steber namreč sem se bil skrtil jaz, ko sem videl, da jo je norec proti meni ubral. Skorej v ravno istem času se je bil zaletel neki drugi derviš v leseno ograjo na nasprotni strani prostora. Jaz sem bil gotovo bled postal, ker prijazen mož izmed gledavcev je bil pristopil k meni in mi je na lahko potrkal na ramo rekoč: Nikar se ne bojte, ne bo nič hudega. Tako počenjanje dervišev se bo zdaj večkrat ponavljalo.

Toda jaz sem imel dovolj tulečih dervišev, obrnil sem se proti g. nadškofu in sem mu rekel: Jaz grem; počakal Vas bom zunaj. Tulečih dervišev pa sta zadosti imela tudi oba gospoda iz Bosne, odšli smo vsi trije in nismo čakali konca.

Ta grozna mahomedanska zaslepljenost je bila naredila na nas vse globok, pa zelo žalosten vtis. Grede smo molčali delj časa. Slednjič pravi g. nadškof: Mahomedani se ne bodo nikoli spreobrnil. S takim zverinskim počenjanjem bodo zgubili še tisto malo verskega spoznanja, ki ga še imajo. Ti njih duhovniki, ki bi morali biti vodniki ljudstva v verskih rečeh, na ta način postajajo iz pametnih ljudi neumna žival. To pot sva bila z g. nadškofom popolnoma enakih misli.

Razgled po serafinskem svetu.

Za 700 letnico smrti sv. Frančiška. — Kako naj jo obhajamo? Čakali smo, da bi iz Rima ali Asiza kaj zvedeli. Pa nam dosedaj niso povedali drugega ko da so se sv. oče izrazili, da bi bilo mogoče prav, če bi obhajali sedmo stoletnico od binkošti prihodnjega leta do binkošti l. 1927; tako bi prišel praznik sv. Fr. sredi sedemstoletnice. Pa to je le mnenje izraženo; drugega, ni določeno, kaker le, da pobirajo miloščino za spominik sv. Frančiška v Rimu. Da ne bomo od čakanja vse zakesnili in sami sebe v zadrego spravili, zato prosimo vse voditelje tretjega reda, naj se posvetujejo sè svojimi ožjimi ali širšimi odbori, kako bi mogli v njihovi skupščini najbolj primerno in dovolj slovesno obhajati sedemstoletnico. Mi bomo mnenja vseh posneli in povedali v prih. zvezku. Cv., potem bomo pa sestavili eden ali več odborov in določili, kako bomo sedemstoletnico obhajali na Slovenskem. Najberže bo primerno, da bi imeli po skupščinah duhovne vaje, potem bi se zbrali iz več skupščin ali okrožji na primernem kraju n. pr. v Ljubljani, na Brezju, v Novem mestu, morebiti tudi v Kamniku, pri Novi Štifti; na Štajerskem pa v Nazaretu, v Celju, Mariboru, na Ptuju; v Prekmurju v Črenšovcih. Povejte preč. gg. in pp. voditelji, kar se Vam zdi, da bi bilo najbolje in za naše ljudi najbolj primerno. Pri tem pa se ne smemo ozirati le na zunanjo stran slovesnosti, ampak še veliko bolj na notranjo korist, da se bo pri tem obhajanju duh tretjega reda poživil. Sporočite svoje misli na uredništvo Cvetja, ki bo razne Vaše misli povedalo vsem, potem bote pa odločili, kar bo najbolje.

P. generalni minister v Ljubljani — redovne spremembe. Sredi meseca julija se je mudil kakih deset dni v ljubljanskem samostanu p. Bernardin Klumper, vrhovni predstojnik frančiškanskega reda. Redno stanuje v Rimu, doma je na Holandskem in je sedaj 61 let star. Vodil je provincijalne volitve in je predsedoval zborovanju kapitelja. Ogleдал je tudi zidanje nove cerkve v Šiški, ter obiskal viški in mariborski samostan. Mož ima trojni doktorat, malo govori, pa je v obče vanju zelo ljubezniv. Pri volitvah je bil za provincijala izvoljen dr. p. Regalat Čebulj, kustos je p. Kerubim Tušek, defintorji so pa pp. Valerijan, Bonaventura, Pij, Hadrijan. Novi predstojniki so: v Ljubljani p. Angelj, v Kamniku p. Bernardin, v Nazaretu p. Ambrož, v Mariboru p. Grat, na Brezju p. Joahim, na Viču p. Arhangelj. Voditelji tretjega reda in vizitatorji so: v Kamniku p. Adolf Čadež, v Mariboru p. Matej Vidmar, drugod so ostali prejšnji; v Šiški tretjeredne skupščine še niso ustanovili.

P. Ernest Jenko je na očeh nevarno obolel. Zdravi se v Zagrebu. Ljubi Bog mu dodeli skorajšnje zdravje.

Zidanje nove cerkve sv. Frančiška ne napreduje, kaker bi bilo želeli in ne vemo, če bo pravočasno toliko dovršena, da bo mogoče streho postaviti. No pa to je stvar podjetnika, ki je dolžan pogodbo držati. „Sl. Narod“

pa pravi, da delo zato ne napreduje, ker frančiškanom ne gre denar iz rok. Kako pa naj gre, če niste še nič dali? — Sicer smo pa pošteno in točno vse plačali.

Novo mestó. V smislu sklepa duhovnikov - voditeljev III. reda na sestanku dne 6. oktobra t. l. smo sklicali dne 18. febr. t. l. izredni shod voditeljev tretjega reda novomeškega okrožja. Na shod so prišli mil. g. prošt Čerin, gg. kan. Žlogar in Porenta, prov. dr. p. Regalat Čebulj, prov. komisar in mnogi gospodje. Novomeški voditelj je pozdravil pričujoče ter je bral pismo Pija X. iz dne 8. sept. 1912, kjer papež povdarja posebnost tretjerednikov: bratovsko edinost mej sabo in prizadevanje za pokoro. (Cvetje, XXIX. teč. II. zv.) — Zatem je sprožil misel, naj bi ustanovili skupščino duhovnikov tretjega reda ko zvezo duhovnikov tretjerednikov. Na to pojasnuje eden ustrojstvo take zveze. P. provincijal opozarja na duhovniško zvezo v Mariboru, meni pa, da bi po njegovi vednosti kaj takega na Kranjskem težko uspelo. G. Oblak z veseljem pozdravlja to novo misel ter predlaga, naj bi se taki sestanki redno mesečno vršili v samostanu. G. prošt je bil mnenja, da bi zato trpele dosedaj običajne sodalne konference. Župnik Oblak odgovarja, da bi ta organizacija prav nič ne motila sodalitete. Šempeterski g. župnik Vovko pa misli, da bi ta novost ne nosila pri nas posebnega dobička. G. Zupančič iz Starega trga povdarja, naj bi se odslej na sodalnih konf. tudi o tretjem redu obravnavalo. Sklenjeno je bilo, da bo v bodoče na sodaliteti kak referat o tretjem redu, sicer pa ostane zgolj pri dosedanem rednem letnem sestanku voditeljev okoli praznika sv. Frančiška. — Dalje poroča novomeški vizitator III. r., da so se od zadnjega sestanka ustanovile sledeče skupščine: 12. okt. v Soteski, 21. dec. v Črmošnjicah in 25. jan. t. l. v Št. Lovrencu. — Glede molitve za sv. odpustke se je naglašalo, da lahko velja slejkoprej dosedanji običaj (eden ali dva očenaša), dokler se o tej stvari sveta stolica bolj jasno ne izrazi, kakor je to za enkrat določila za porcijunkulski odpustek (6 očenašev itd.) — Ker bo prihodnje leto proslava sedemstoletnice smrti sv. Frančiška, se bo o tretjerednih sestankih po dekanijah v poletnem času in v jeseni sklepalo.

Glas iz kitajskih misijonov. Naš kitajski misijonar p. Baptista Turk piše svoji sestri iz Hankow Či-cov (Ki-chow) 20. aprila 1925. mej drugim sledeče: Zopet se presrčno zahvalim Tebi, s. Filomeni in vsem blagim dobrotnikom in dobrotnicam za vse svete molitve, sveta obhajila, milosrdna darila in za poslanih 11 ameriških dolarjev. Dobri Bog Vam vse tisočkrat povrni! Tu Ti zopet pošljem nekaj lepih podobnic naše kitajske Matere božje z latinsko molitvijo za spreobrnjenje Kitajcev, katero naši Kitajci vsaki dan molijo; na božič se pa posvetimo Materi božji. Glede zdravja in misijonov Ti sporočim, da se, hvala Bogu, dovolj zdravega počutim in tudi moji misijoni so v dovolj dobrem miru in razvoju. Razne politične stranke se pa med seboj še niso sprijaznile in se baje zopet pripravljajo na spopad, morda v teh naših bližnjih misijonih. Iz več drugih misijonov poročajo razne nesreče povzročene po upornih kitajskih vojakihi. Tudi drugi kažejo vedno bolj očitno nasprotovanje zoper naše misijone. Bog nas obvaruj! . . .

Priporočilo v molitev.

V pobožno molitev se priporočajo:

I. Dve Mar. družbenici za dušni mir in za zmago v skušnjavah ter za spoznanje poklica.

II. Pokojni udje tretjerednih skupščin:

1. **mariborskega okrožja**: Kamnica: Častita šolska S. M. Karolina Šah. — Sv. Barbara v Slov. goricah: M. Mulec. — Sv. Peter pri Mariboru: Alojzija Kocbek. — Sv. Martin pri Slovenjgradcu: Janez Kuraj. — Slovenjgradec: Neža Sušel. — Podgorje: Jožefa Šimon. — Sv. Lovrenc na Dravskem polju: Terezija in M. Predikaka, Simon Kukovič. — Št. Janž na Dr. p.: M. Fras. — Jarenina: M. Polančič, Ana Schönwetter. — Sv. Marijeta ob Pesnici: Franc Vakaj. — Ribnica: Roza Držečnik. — Trbovlje: preč. g. kaplan Fran Skale. — Šmarje pri Jelšah: preč. g. kanonik in dekan Ivan Bohanec. — Maribor: Ivan Pasternjak, Terezija Vaglan, Ivana Prikl, Franc Fras, M. Hauptmann. — Sv. Tomaž pri Ormožu: Martin Zemljič, Matija Tomanič, Vincenc Veldin, Ivan Munda, Anton Meško, Jera Obrar, Marija Zimič, Terezija Caf, Marija Magdič, Marija Majcen, Marija Kosè, M. Vaupotič, Ana Karba, Marija Jesih, Marija Markuš, Terezija Herman, Marija Delšak, Marija Rakušak, Terezija Janžekovič, Jera Potočnik, Ana Kukovec, Julia Janžekovič, Alojzija Marin, Marija Gašparič, Marija Hebar, Marija Goričan, Marija Antolič.

2. **sostrske**: M. Keber, Urš. Parkelj.

3. **goriške**: Mar. Fon, mati g. župnika v Ajdovščini, v III. r. 62 let.

Zahvala za uslišano molitev.

M. Z. se zahvaljuje sv. Ant. za ozdravljenje težke bolezni. Zahvala je bila obljubljena. — F. K. sv. Tereziji od d. Jezusa, sv. Jožefu in sv. Antonu za ozdravljenje težko bolnega brata. — Antonija Novak v Kočevju najsvet. Srcema Jez. in Mar., sv. Antonu in sv. Roku za ozdravljenje bolne noge.

Darovi.

Za novo cerkev sv. Frančiška (v din.) Nabrali so: Č. P. Ben. 7927, v Nazaretu 7573, M. Lukanc 1700, Hans F. 1006, Medved 390, M. Dobrovšek 500, v Mariboru 1065, A. Čadež 310. — Darovali so: neimen. duhovnik 11.000, tretjeredniki v Kamniku 797:50, Hel. in Iv. N. Remec 5.000, svetn. Sim. Z. 4979, Šmartno-Rečica na Pakl 1.013, neimen. 1000, Fr. Rotar 250, Žgajnar Jožefa 250, Peželov Iv. 225, Nabral Medved: 220, po 200: 4 neimenovani, Mrhar strojnik, tretji red Brežice, Puc Jožefa, neimenovana, po 100: Mons. T. Zupan, dr. Perne, Suhadolec ing., neimen., T. Kuhar, Ap. Fatur, dr. Dolenc, Ema Rauhacher, žup. urad Moravče, Kerč Ant., neimen., 150 neimen., 50 Mernik, V. Skočir, Ana Černe, Sv. Gora, 50 lir, Ma. Sedej 10 lir, Ivana Skupek-Trst, 125 lir. V Škalah so darovali: 50 Perbil Blaž, po 25: neimenovana, Eliz. Pečečnik, Ma. Miklavžin, Roza Glavnik, Ma. Špeh, dve neimen., po 20: Fr. Medved, Alojzija Perbil, Frančiška Perbil, Mart. Melanšek, Ma. Kovač, Neža Konec, Luc. Kolenc, 2 neimenovani, Fr. in A. Jan, Fr. Silovšek, Jera Valenci, Ma. Potočnik. po 15: neimen., Amalija Tučman, Ma. Ževart, Ma. Švarc. 13: Leop. Lipnik. po 10: Antonija Medved, Hel. Trobina, Rastl. Trobina, I. Stropnik, Ma. Martinšek, I. Bizjak, I. Perbil, A. Kopito, J. Jevšnik, A. Koren, A. Pocaajt, Ba. Dvorjak, T. Špeh, I. Mi-

klavžin, J. Špeh, J. Koren, I. Krartič, J. Jan, R. Dovnik, I. Kranjc, N. Krničnik, I. Kovač, M. Deberšek, Ma. Deberšek, Ma. Lemeš, Ma. Oremuš, Ma. Kovač, L. Potočnik, Fr. Kovač, Ma. Ramšak, A. Rednak, T. Teržan, Ma. Blažič, J. Brezlan, A. Brezlan, Ma., Mart., Ma. Miklavžina, Ma. Klep, Fr. Puntgartnik, J. Kamniček, C. Konec, Fr. Arlič, A. Aristovnik, Ma. Hriberšek (11), R. Tajnšek, H. Vodušek, T. Mak, I. Jan, J. Aristovnik, Ba. Kovač, Derčaj, M. Zagradišnik, M. Rajšler, F. Zelcer, K. A., U. Gostečnik, F. Jevšek, A. Stamul, K. Hercog, A. A., H. Oštir, M. Učakar, C. Šaloven, A. Gorjan, J. Mulej, N. Kranjc, M. Vrhovnik, M. Šaloven, F. Čas, F. Kvartic, F. Šterbenk, A. Brezovnik, F., M. Potočnik, R. Kumer, A. F. I. R., J. Strahovnik, I. Vanovšek, F. Pihler, F. Smodiš, F. Žerdoner, F. Pocajct, M. Cvenk. Mnogi drugi so darovali manjše zneske; skupaj: 1.638'60. Bog plačaj vsem!

Za kruhe sv. Ant.: Fr. Fister iz P. 10. Žirovnik Ana 10. Iz Novega mesta 33'50, z Brezja 130.

Za franč. misij.: iz Nazareta 61, iz Novega mesta 115'50. (t. j. Vavta vas: 50 Din, M. Brunskole: 25 Din, N. Hrovat, Gabrije: 25'50 Din, I. Kuhar: 15 Din.)

Za afrikanske misijone: J. Kolman 100 Din.

Prošnja, oziroma poziv na vse tiste p. n. gospode in gospe, ki imajo kako lepo, staro ali novejšo sliko sv. Frančiška, ki je v Sloveniji od naših ali tujih slikarjev ali v cerkvi ali v graščinah ali zasebnih stanovanjih. Za prihodnje leto, sedemstoletnico smrti sv. Frančiška bi radi posneli vse lepe, umetne slike sv. Frančiška, ki so v Sloveniji, v posebni knjigi — ali če drugače ne bo mogoče, pa v posebni izdaji Cvetja. Za nekatere teh slik vemo n. pr. po naših samostanih, na Savi v žup. cerkvi je ena Mencingerjeva, v Štangi je ena p. Blaževa itd. Za te vemo, druge nam pa niso znane. Zato prosimo, naj nam posestniki umetnih slik sv. Frančiška Asiškega naznanijo, kjerkoli se v Sloveniji nahajajo, da bomo vedeli, kedaj in kje bi jih mogel naš fotograf posneti, ali če imajo sami kakega izvedenega fotografa, naj bi jih posnel on in bi jih potem nam poslali. Fotografije pa morajo biti dobre, ker nameravamo dati napraviti klišeje, da jih odtisne tiskar v knjigo. Slike morajo seveda biti izvirne, ne kaki odtisi ali posnetki. Ker pa te vrstice posestnikom slik ne bodo prišle v roke, zato prosimo, da jih drugi na to opozorite in prosite v našem imenu. Kjer sami nimate kakega izvedenega fotografa, nam samo naznanite, kakšno sliko sv. Frančiška imate, koliko je približno stara, kedo jo je slikal, pa bomo mi sami za fotografa skrbeli. Slike pri fotografiranju ne bodo prav nič trpele, v zahvalo za naznanilo vam bomo pa svoječasnno poslali odtis vaše slike. Opozorite posebno vi, p. n. g. voditelji tretjega reda merodajne kroge na to našo prošnjo.

Uredništvo Cvetja

v frančišk. samostanu v Ljubljani.

Edmund About: **Kralj gorâ**. Iz francoščine prestavila Kristina Hafner l. 1924 Natisnila Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani. Ljudske knjižnice 20. zv. Cena 18 Din., vez. 30 Din. Pisatelj opisuje krutosti in boje grških roparjev po času oslobodivne vojske Grkov proti Turkom in napade teh roparjev na popotnike; posebej opisuje vjetništvo dveh ženskih iz Anglije in enega Nemca prav tako kaker mu je ta pripovedoval. — Glede jezika nam v Kazanu in Kralju gorâ ne vgaja, da razna imena niso pisana v slovenskem izgovoru, kar smo že parkrat — seveda brez uspeha povdarjali. Vemo, da je za prevajalca ali prevajalko laglje ime kar v tujem pravopisu prepisati, kaker poiskati pravi izgovor tuje besede in ga tako zapisati, pa tudi vemo, da je za naše ljudi laglje takih prevodov ne brati kaker jih prav brati. Kar pišete za naše ljudi, pišite po naše; toliko truda že smemo od pisateljev in prevajalcev zahtevati. Ne terjajte od naših ljudi, da bi si morali prej kak „Fremdwörterbuch“ kupiti, predno bodo mogli vaša dela prav brati. — Napačno je „bom imenovan profesorjem“ (9), „povošeno platno“ (12), se je čutil počaščenega“ (14), „vse to me je privlačilo“ (17), „resnično dejstvo“ (21) itd. Slovenščina je na mnogih mestih malo slovenska. — Popisovanje dogodkov je v marsičem neverjetno, zgodbe so pogosto divje, prav nič blaživne, raje večkrat na mlada srca slabo vplivajoče. — Današnje dni mnogi mnogo tožijo, kako so mnogi podivjani, surovi itd. Vsaj naši književniki in pisatelji naj bi bolj blaživno uplivali. Imenovani dve knjižici Kazan in Kralj gorâ tega niste zmožni.

Tretjeredne vaje za september in oktober 1925.

Ljubljana: M. shod: 20. sept. in 18. okt. ob polu 5. uri pop. — Poduk za novice: 27. sept., 25. okt. ob 4. pop. — Odborne seje: za moške na dan shodov ob 10. dop., za ženske: 13. sept., 11. okt. ob 4. pop. — Papežev blagoslov 20. sept. na koncu shoda. — Za praznik sv. o. Frančiška: ob 5. uri zjutraj pridiga in slovesna sv. maša. — **Novomesto:** M. shod: tretjo nedeljo v mesecu ob polu 4. pop.; po shodu poduk za novice. V sredo dne 7. oktobra bo običajni letni sestanek vseh voditeljev okrožja. Tretjo nedeljo meseca oktobra: sprejem novih udov in obljube novicev. — **Maribor:** kaker je bilo naznanjeno v prvem zvezku Cv.

P. ANGELIK.

Pregled knjig in spisov (literature) o tretjem redu sv. Frančiška Asiškega.

(Konec.)

VI. Spisi različne vsebine za ude tretjega reda.

- P. Romualdo* dell' Addolorolata, O. F. M., *Regola del Terz' Ordine secolare di S. Francesco d' Assisi* secondo le recenti disposizioni del Sommo Pontefice Leone XIII preceduta da un Trattato Storico e seguita dal Direttorio e da altre preghiere. — Napoli 1888.
- Schneiderwirth*, M., O. F. M., *Jahresbericht der Terziarengemeinde Düsseldorf*. — Düsseldorf 1912.
- Sparber*, P. Josaphat, O. Cap., *Liederbuch für die Ordensversammlungen der Terziaren* und für die Anstalt des seraphischen Liebeswerkes. — Bregenz 1909.
- Szprege*, P. Anastasius, O. F. M., *Regula trzeciego Zakonu s. O. Franciszka serai zlagodzona przez Konstytucya Ojca s. Leona XIII.*, z dodatkiem niektórych stósownych nabozenstw. — Poznan 1890.

Thaler, P. Kassian, O. M. Cap., Liederbuch für die Ordensversammlungen der Tertiaren. — Bregenz am Bodensee 1906.

— O. Cap., Ceremoniale, Ablasskalender und neue Liedertexte für den Altardienst bei den Drittordens-Versammlungen. — Bregenz 1906.

— O. Cap., Aufnahme und Lehrbüchlein für die Tertiaren des hl. Franziskus. — Bregenz 1910.

— P. Celerin, O. Cap., Büchlein von den Pflichten der Vorstehung des Dritten Ordens des hl. Franziskus. — Bregenz 1909.

Tischler, P. Franz, O. Cap., Neuester Ablasskalender für die Tertiaren des hl. Franziskus. — Bregenz 1910.

Zaccaria, P. Angelo, O. F. M., Regola, privilegi ed indulgenze per gli ascritti al Terz' Ordine secolare di S. Francesco d' Assisi, secondo la Costituzione di Papa Leone XIII. — Tivoli 1884.

Priporočajte Cvetje!

Rimsko-serafinski koledar za leto 1925.

September.

Oktober.

1 T	† Čm.	Sv. Janez in Peter 1. r. Sv. Egidij	1 Č	Čm.	Bl. Janez in Nik. 1. in 3. r.
2 S	Čm.	Sv. Štefan kr.	2 P	†	Sv. Angelji varihi
3 Č	Čm.	Mlt. in sv. maša od dneva	3 S		post. Bl. Felicija M. 2. r.
4 P	†	Sv. Roza 3. r.	4 N	† V.O.	Sv. naš oče Francišek
5 S	Čm.	Bl. Gentil 1. r. Sv. Lavr. J.	5 P		mej osmino sv. Fr.
6 N		14. po bink. Bl. Liberat in Prg.	6 T	†	Sv. Mar. Frančiška 3. r.
7 P	Čm.	Mlt. in sv. maša od dneva	7 S		Sv. rožni venec
8 T	† V.O.	Rojstvo bl. D. M. Sv. Hadrijan	8 Č		Sv. Birgita 3. r.
9 S	Čm.	Bl. Serafina 2. r.	9 P	Čm.	Sv. Dionizij in tov.
10 Č		Bl. Apolinar in tov. Sv. Nik. T.	10 S	†	Sv. Danijelj in tov.
11 P		Bl. Bonavent. 1. r. Sv. Hijacint	11 N	†	19. po bink. Osmina sv. o. Fr.
12 S		Presv. Ime Marijino	12 P	†	Sv. Serafin
13 N		15. po bink.	13 T	Čm.	Sv. Edvard kr.
14 P		Povišanje sv. Križa	14 S		Sv. Kalist p.
15 T		Sedem žalosti bl. D. M.	15 Č		Sv. Terezija
16 S		kvatrna. Sv. Kornelij in Civr.	16 P	Čm.	Mlt. in sv. maša od dneva
17 Č	† V.O.	Vtisenenje ran sv. o. Fr.	17 S	Čm.	Sv. Hedviga
18 P	†	kvatrni. Sv. Jož. Kup. 1. r.	18 N		20. po bink. Sv. Luka ev.
19 S		kvatrna. Sv. Januar in tov.	19 P	†	Sv. Peter Aljk. 1. r.
20 N		16. po bink. Sv. Evstahij in tov.	20 T		Sv. Jan. Kancij
21 P		Sv. Matej ap. in ev.	21 S	Čm.	Bl. Jakob šk. 1. r. Sv. Uršula
22 T		Sv. Tom. iz Vilanove. Sv. Mavr.	22 Č		Posvečenje domače cerkve
23 S		Najd. trupla sv. Klare, Sv. Lin	23 P		Bl. Jozefina 2. r.
24 Č	†	Sv. Pacifik 1. r.	24 S		Sv. Rafaelj nadang.
25 P	Čm.	Mlt. in sv. maša od dneva	25 N		21. po bink.
26 S	Čm.	Bl. Lucija Kalat. 3. r.	26 P	†	Bl. Bonavent. P. 1. r.
27 N		17. po bink. Sv. Elzearij 3. r.	27 T		mej osmino posveč. c.
28 P	Čm.	Bl. Bernardin F. 1. r.	28 S		Sv. Simon in Juda ap.
29 T	†	Sv. Mihaelj nadangelj	29 Č		osmina posveč. c.
30 S		Sv. Jeronim c. uč.	30 P	†	Bl. Angelj Ak. 1. r.
			31 S	†	Bl. Krištof in Tom. 1. r.

Op.: † pomeni popolni odpustek, ki se mora v svetem letu pokojnim v prid obrniti
 VO = vesoljna odveza, Čm = sv. maša se sme ta dan opraviti v črni barvi.

